

**Landsforeningens delegeretmøde
fredag den 31. maj - lørdag den 1. juni 2013
Hotel Nyborg Strand**

26. august 2013

REFERAT AF DELEGERETMØDE

1. Mødets åbning

Inge Lise Pedersen bød velkommen til delegeretmøde og årsmøde. I år lød en særlig velkomst til alle de nye deltagere. Formanden glædede sig over, at deltagerantallet ved årsmøderne er stigende, for folkekirken står i en brydningstid, hvor der er brug for alle gode kræfter til at løse opgaverne. Og det har deltagerne direkte indflydelse på, fordi der i år er bestyrelsesvalg.

2. Valg af dirigenter

Inge Lise Pedersen foreslog på bestyrelsens vegne, at følgende blev valgt som dirigenter:

Sognepræst Jørgen Anker Jørgensen, Haraldsted-Almindemagle Sogne, Helsingør Stift
Fhv. rektor, Finn Erik Larsen, Vipperød, Roskilde Stift
Ph.d. kemiing. Margrethe Winther-Nielsen, Emdrup Sogn, Københavns Stift.

Der blev ikke stillet andre forslag, og de pågældende blev valgt.

Margrethe Winther-Nielsen takkede på dirigenternes vegne for valget og gennemgik formalia vedrørende mødets indkaldelse. Margrethe Winther-Nielsen konstaterede, at delegeretmødet var lovligt indvarslet og dermed beslutningsdygtigt.

3. Fastsættelse af forretningsorden for delegeretmødet

Fordi der i 2013 var bestyrelsesvalg, havde valgbestyrelsen stillet forslag om en udvidelse af forretningsordenen med punkterne 6-9, der omhandler afviklingen af valget. De øvrige punkter var uændrede i forhold til delegeretmødet i 2012.

Der var afstemning om bestyrelsens forslag til forretningsorden i den fremlagte form, og forslaget blev vedtaget.

4. Valg af stemmetællere

Med udgangspunkt i forslag fra distriktsforeningerne blev der valgt stemmetællere.

5. Formandens kommentarer til den aktuelle folkekirkelige situation

Inge Lise Pedersen indledte med at tilkendegive, at det efter hendes mening ikke stod så ringe til med folkekirken her i maj 2013, selv om det billede, der tegnes af folkekirken, er meget modsætningsfyldt. Der tales ganske vist om faldende medlemsprocenter og dåbsprocenter, lav deltagelse og lav stemmeprocent ved menighedsrådsvalgene og meget andet. Men hvis vi holder fast i proportionerne og bliver bedre til at glæde os end til at jamre, må vi også konstatere, at der er et let stigende antal konfirmander, og at den danske folkekirke stadig er en folkekirke, hvor der er tillid til institutionen, og hvor der både er gudstjenesteliv og andet liv i de fleste sogne.

Det er dog sjældent folkekirken selv, der sætter dagsordenen. Det er som regel andre, der gør det, og når folkekirken er i medierne, er folkekirkens reaktioner spredte og ustrukturerede. Folk, der arbejder med ledelse, har jævnligt påpeget, at folkekirken er et mysterium, for i modsætning til andre organisationer reagerer den slet ikke på truslerne mod dens fortsatte eksistens. Forklaringen kan være, at folkekirken ikke har nogen ledelse, som kan tage problemerne op, og at de ansatte og menighedsrådsmedlemmerne er forvisset om, at staten til evig tid vil beskytte kirken.

Inge Lise Pedersen fortsatte: Jamen, vil staten det? Er tiden løbet fra den nuværende ordening? Skal der mere styr på kirken? Jeg er efterhånden af den opfattelse, at fremtidens folkekirke må have en struktur, der sætter den i stand til at tage vare på sig selv. Derfor går jeg ind for at fortsætte folkekirkens demokratisering nedefra ved at indføre et fælles folkekirkeligt organ på landsplan med et klart flertal af læge medlemmer og med begrænset kompetence, sådan at der er demokratiske organer på alle niveauer i folkekirken.

Siden grundloven af 1849 har folkekirken tilpasset sig den almindelige samfundsudvikling og har derfor fået demokratiske organer på alle niveauer undtagen på det nationale. Modstandere mod en kirkeforfatning har peget på, at det er staten, der op gennem 1900-tallet har sørget for de nødvendige ændringer, mens kirken selv var bagstræberisk. Men er staten fortsat opmærksom på folkekirkens tarv? Og bliver der sørget for, at folkekirken som institution er indrettet, så den gives bedst mulige vilkår for at fungere i det 21. århundrede med en ændret befolkningssammensætning og en kraftig befolkningsskydning. Det er jeg ikke sikker på. Kirken bliver ladet i fred, og der henvises til, at det må "kirken selv" klare. Det gælder f.eks. folkekirkens lokale struktur. Men man kan jo ikke forvente, at det enkelte sogn tager tunge strukturelle spørgsmål op, og hvis regionale organer vover det, bliver de beskyldt for magtarrogance. Resultatet bliver handlingslammelse. Hvem er i øvrigt "kirken selv"? Vi har brug for et centralt organ, der kan se på hele folkekirkens tarv, og som kan beskæftige sig med en lang række opgaver, som bedst, enklest og billigst kan løses centralt, fordi de er for store til at blive løftet lokalt. Det kan f.eks. være skoletjenester, dåbsoplæring, religionsmødet og kirkeforskning.

Dette organ skal ikke være centraliserende, udtale sig om dette og hint på folkekirkens vegne eller være et led i en adskillelse af stat og kirke. Organet skal styre de fælles kirkelige og administrative anliggender på samme måde, som menighedsrådet gør det lokalt. Det fælles organ vil gøre folkekirken i stand til bedre at tage vare på egne forhold, fordi vi får et sted, hvor vi kan drøfte de fælles opgaver og deres finansiering.

Inge Lise Pedersen: Udvalget om en mere sammenhængende og moderne styringsstruktur for folkekirken offentliggjorde ca. en måned før årsmødet et debatoplæg. Jeg håber, at I alle vil sætte jer ind i de overvejelser, som udvalget har gjort sig, og at I vil deltage i debatten. Oplægget er bl.a. offentliggjort i Menighedsrådenes Blad og på Landsforeningens hjemmeside. Debatoplægget er ikke forslag, men netop oplæg, og forhåbentlig kommer der nye ideer frem ude fra landet, som også kan indgå i debatten og overvejelserne.

Formanden fortsatte: Og hvor skal Landsforeningen af Menighedsråd sætte ind i det kommende år? Med den seneste ændring af menighedsrådsloven blev det skåret ud i pap, at menighedsrådene ikke blot skal tage sig af de administrative opgaver ved kirken. De skal også styre de lokale kirkelige anliggender, og styringen skal ske i et samvirke mellem præsten og de valgte medlemmer. Præsteforenin-

gen peger på, at der er menighedsråd, der ikke lever op til den regel og vil gå i dialog med bispes og ministerium om det. Jeg har foreslået, at de udvider dialogen til også at omfatte Landsforeningen af Menighedsråd, for det er en oplagt fælles opgave for de to foreninger at arbejde for et godt samarbejde mellem præster og menighedsråd.

Derudover vil Landsforeningen bl.a. fortsat arbejde for regelforenkling på folkekirkens område. Vi har bl.a. peget på, at der udmærket kunne være mere end én model for menighedsrådsarbejde, så der kan være større lokal fleksibilitet. Vi støtter varmt forslaget om et antal forsøgssogne, hvor menighedsråd og ansatte får et større frirum til at finde bedre og enklere måder at gøre tingene på.

Jeg finder det også oplagt, at vi sammen med de øvrige organisationer i Folkekirkens Arbejdsmiljøråd arbejder for, at en håndfuld sogne eller provstier får mulighed for i et pilotprojekt at indhente erfaringer om andre måder at sikre et godt arbejdsmiljø på end den utroligt bureaukratiske model, som vi er forpligtet til at arbejde efter i dag.

Inge Lise Pedersen rundede sin formandskommentar af: Der er nok at tage fat på, og vilkårene for at være folkekirke har ændret sig på afgørende punkter siden folkekirkens fødsel i 1849. Generelt byder forholdene i det 21. århundrede på udfordringer, som har med forholdet mellem folk og kirke at gøre. Den danske befolkning er langt mere broget, og den består af individualister. En nutidig folkekirke skal give plads til forskellighed, hvad angår meninger, arbejdsformer og måder, vi indretter os på.

Jeg er optimistisk nok til at tro, at de fleste af os menighedsrådsmedlemmer er med i arbejdet på grund af vores engagement i at være kirke i lokalsamfundet. Vi er godt klar over, at denne valgperiode er vigtig, og at vi skal tænke nyt for at bevare. Engagement – i et Kierkegaard-år drister jeg mig til at sige lidenskab – er vigtigere end total enighed. Uenighed kan godt være konstruktiv, hvis vi magter at håndtere det.

158, Ebbe Bressing: Tak for en god og fyldig kommentar fra formandens side. Jeg er jo ikke enig med Inge Lise. Hun siger til sidst: "I har altid en Landsforening i ryggen, der er parat med råd og dåd". Sådan oplever jeg det ikke. Der er for mange kasketter på vores formand. Når vi betaler kontingent til Landsforeningen, skal formanden varetage menighedsrådenes interesser og ikke noget som helst andet. Hun skal ikke pludselig være formand for et stiftsråd i København. Det giver habilitetsproblemer. Jeg ved, at Inge Lise og bestyrelsen er uenig, men jeg fastholder mit synspunkt. Kirkelukninger er utroligt vigtige for menighedsrådene, og derfor er det vigtigt, at vi har tillid til, at vores landsformand er på vores side. Der skal være vandtætte skotter imellem bestyrelse og embedsmænd. Der argumenteres med, man godt kan være formand for Københavns Stiftsråd og samtidig have vandtætte skotter imellem embedsmandssystemet og bestyrelsen. Jeg er ikke tilhænger af det system. Og så siger Inge Lise, at hun er tilhænger af det nye kirkeråd. KL fører sig i øjeblikket frem som den fjerde statsmagt. Jeg bliver mere og mere usikker på, om det er det, vi bevæger os hen imod i Landsforeningen med Inge Lise som formand. Det var da et skrækkeligt scenarie.

Inge Lise Pedersens bemærkninger til indlægget

Jeg har udtalt, at der er vandtætte skotter mellem bestyrelsens politiske arbejde og sekretariatets rådgivningsarbejde. Og det er der bestemt basis for at sige. Bestyrelsen blander sig ikke rådgivningsarbejdet, og vi hører ikke om enkeltsager. Det skal vi heller ikke, for der er også diskretionshensyn at tage. Jeg ved, at i hvert fald en af de lukningstruede kirker i Københavnsområdet har brugt Landsforeningens konsulenter for nylig, og jeg har hørt, at de har været meget tilfredse med den hjælp, de har fået.

Når jeg siger, at Landsforeningen er parat med råd og dåd, er det for at understrege, at man som medlem af Landsforeningen har et konsulentkorpset, man kan trække på. Jeg synes, det er vigtigt at sige, for en gang imellem oplever jeg, at folk ikke er klar over, hvor meget hjælp de kan få fra konsulentkorpset, hvis de står i en vanskelig situation i et menighedsråd.

Med hensyn inhabilitetsproblemerne er det væsentligt at skelne mellem, hvordan det fungerer, når en myndighed varetager noget, og når varetagelsen er politisk. Jeg har aldrig hørt om, at et kommunalbestyrelsesmedlem var inhabilt, fordi vedkommende eventuelt også var folketingsmedlem. Jeg mener også, man varetager medlemmernes interesser som både menighedsrådsmedlem og provstiudvalgsmedlem. På samme måde kan man gøre det som medlem af stiftsråd og som medlem af Landsforeningens bestyrelse. Men man gør det med forskellige horisonter. Når man sidder i menighedsrådet, har man sognets horisont, tænker inden for sognet og ser på, hvad der er godt for den lokale kirke. I et provstiudvalg får man andre briller på, for der skal man se på, hvad der er godt for det samlede provsti. Det samme gælder for stiftsrådet og for Landsforeningen. Man har simpelthen forskellige briller på og ser forskellige sider af virkeligheden.

Det har været deprimerende at følge forløbet omkring lærernes overenskomst, og nu fortsætter det jo desværre på andre områder. Man kan godt blive en lille smule bekymret for, hvad det er for et samfund, vi har. Men jeg har meget svært ved at se parallellen til det kirkepolitiske område. Jeg er ikke helt klar over, om Bressing mener, at Landsforeningen vil gøre sig til Kommunernes Landsforening, men det er det vel. Vi mener, at det er væsentligt, at Landsforeningen får mere indblik i, hvad der sker med overenskomsterne på folkekirkens område, men ingen af os er dog så indbildske, at vi puster os op til at være Kommunernes Landsforening. Jeg går ind for større indflydelse på overenskomsterne, fordi jeg synes, det er urimeligt, at menighedsrådene bare får en regning præsenteret, som jo ikke kun er i penge, men også kan være en regning i form af en arbejdstidsaftale, der er meget svær at administrere i praksis. Og når der så kommer angreb om fråseri som i vinter, er man magtesløs, fordi man ikke selv har forhandlet de resultater, man skal administrere. Det sker ofte i kirken, og man har ingen mulighed for at forsvare sig. Jeg mener, det er vigtigt, at Landsforeningen får mere indflydelse. Hvem skulle ellers varetage interessen på det enkelte sogns vegne?

320, Tom Ebbe Jakobsen: Vi skal ikke på nogen måde som organisation begrænse vores formands engagement andre steder. Jeg tror, vi skal være glade for, at det er vores formand, der står i spidsen, når der skal nedlægges kirker, og ikke en eller anden usympatisk borgmester et eller andet sted i København. Jeg er ikke enig i alle de ting, Inge Lise har gang i, og det kommer vi til at debattere senere. Jeg synes ikke, man skal pille så meget ved distriktsforeningerne. Og jeg talte lige om valget med kirkeministeren i går, og han og jeg er heldigvis mere enige end Inge Lise og jeg er, så her kan Landsforeningen mene, hvad den vil. Vi kan ikke komme udenom, at der skal nedlægges kirker, ligesom vi heller ikke kan komme udenom, at der skal bygges kirker. Jeg kunne godt ønske mig, at formanden interesserede sig lidt mere for også at bygge kirker frem for at nedlægge dem.

Inge Lise Pedersens bemærkninger til indlæggene:

Jeg er faktisk også interesseret i at bygge kirker. Hvis man skal være kirke i København på nutidens vilkår, skal der bygges 2, måske 3, nye kirker. De skal bygges, hvor væksten er, nemlig i nogle områder, hvor der i dag ikke ligger kirker. Mange af de københavnske kirkefondskirker er bygget ud fra en helt anden måde at drive kirke på end den, vi i dag mener, er relevant. Så vi lukker også kirker for at kunne bygge kirker i København. Jeg ved godt, at Tom Ebbe gerne vil have, at vi lukker nogle kirker i København og sender pengene til Jylland, for han har jo ret i, at mange af de penge, der er samlet ind til at bygge kirker for i København, faktisk er samlet ind i Jylland. Jeg ved nu ikke, om der er så stort et flertal i København for at sende pengene tilbage.

6. Forelæggelse og godkendelse af bestyrelsens beretning om arbejdet i det forløbne år

Bestyrelsens beretning fremgik af årsrapport 2013, som forud for delegeretmødet var sendt til årsmødedeltagerne. Beretningen var opdelt i hovedafsnit.

Beretningens hovedafsnit "Folkekirken under lup"

340, Per Godsk: Kursustilbud og gennemførelse af kurser er en vigtig del af Landsforeningens koncept. Efter at LFK blev nedlagt, har Landsforeningens sekretariat her i foråret udsendt gode kursustilbud, og dem har vi drøftet i Århus Distriktsforening. Vi erkender, at det kan være svært at samle nok til at gennemføre de enkelte kurser, og derfor vil jeg opfordre vores 7 andre distriktsforeninger i Århus

Stift til at fortsætte det samarbejde, vi havde, dengang vi havde LFK. Jeg vil gerne have de 7 andre til at henvende sig til undertegnede, eller i hvert til Århus Distriktsforening, sådan at vi kan samle trådene og i fællesskab udbyde kurser for Århus Stifts menighedsråd.

Beretningens hovedafsnit "Indflydelse"

179, Jørgen Samsing Bendixen: Jeg kan se i beretningen, at sognebåndsløsning er blevet diskuteret, og jeg er meget tilfreds med, hvor det er endt. Men jeg blev lidt betænkelig, for jeg kunne se, at man har diskuteret, at sognebåndsløsning skulle løses til selve sognet i stedet for til en præst. Jeg kan godt forstå intentionen, men det er en ny måde at tænke på. Nu handler det om præsten, det teologiske ståsted og forholdet til forkyndelsen. Hvis det alene går på sognet, giver det nærmest en ret-tighedstankegang frem for en tankegang om frihed. Det er utrolig vigtigt, at et menneske selv kan vælge sin præst, for så handler det om frihedstænkning. Men det nye er altså, at man skal have rettigheder i forhold til den demokratiske proces i et sogn. Jeg synes, man skal være lidt forsigtig med, hvordan man tænker omkring det.

233, Ole Stevns: Der står på side 10 i beretningen, at der i år er fokuseret på at gøre bestyrelsesvalget gennemsigtigt. Ved valget til bestyrelsen i går syntes jeg, der manglede gennemsigtighed. I alle de år, jeg har deltaget i årsmøderne, har man efter de stiftsvis valg fået at vide, hvor mange stemmer de enkelte kandidater fik. Jeg synes, det var en god ting, for så kan man jo i anden valgrunde satse på den, der fik næst flest stemmer. Den mulighed har vi ikke nu. Valget foregår selvfølgelig efter nogle bestemte vedtægter. Detaljerne er dog ikke vedtægtsbestemt, men åbenbart fastlagt af valgbestyrelsen. Og jeg kunne godt lide at vide, hvorfor man har ændret praksis, for det kommer ikke os til gode, så vidt jeg kan vurdere.

128, Bente Grathwohl: Først vil jeg gerne rette en tak til Landsforeningens personale på kontoret. Det er et utrolig kompetent personale. Tak for al jeres hjælp. Dernæst arbejdsmiljø. Gang på gang hører vi om, at folkekirken er en dårlig arbejdsplads. Jeg opfordrer til, at vi alle gør noget ved det. Landsforeningen og de faglige organisationer nedsatte på et tidspunkt et udvalg, og deraf kom der kurser om arbejdsmiljø, som vi nu bruger. Men vi mangler suppleringskurserne. Arbejdsmiljørepræsentanten skal også på suppleringskurser. Det første år, mener jeg, at de skal af sted i 2 dage og det næste år i 1½ dag. Vil I godt gøre noget ved det, så vi ikke skal ud og købe suppleringskurser andre steder, som ikke har noget med folkekirken at gøre.

233, Ole Stevns: Jeg synes, det er godt, at foreningen imødekommer de mange ønsker fra forskellige eksterne organisationer om at lade sig repræsentere. Og jeg vil gerne opfordre bestyrelsen til at arbejde med et lidt tættere forhold til vores udlandskirker. Vi lever i globaliseringens tid, og vi danskere rejser meget. Det er da skønt, når vi befinder os i Sydspanien, Singapore eller måske Sydney, at vi kan gå ind og høre en dansk gudstjeneste. Er der noget i vejen for, at menighedsrådene i de danske kirker i udlandet kan være medlemmer af Landsforeningen? For jeg synes, man burde arbejde lidt tættere sammen med kirkerne i udlandet og måske ikke mindst kirkerne i Sydslesvig. De er jo den danske folkekirke i udlandet.

264, Rita Andersen: Nu får vi en høring igen her til oktober, og jeg vil gerne bede bestyrelsen om at tænke sig godt om, inden de siger, hvordan det skal foregå. Sidste gang kunne man sende forskellige bemærkninger ind, og distriktsforeningerne skulle samle dem sammen. Jeg kan godt se det smarte, for vi ved jo, hvem der ikke har svaret, så vi kan rykke dem. Men jeg synes, det er svært, når man må sende bemærkninger ind. Det var nemmere med et afkrydsningsskema. Det vil jeg bede jer om at overveje.

Beretningens hovedafsnit "Menighedsrådsvalg"

365, Hans Vestager: Der er ingen grund til at lave nye valgeregler. I Ølgod har man holdt et orienterende møde, og derefter har der været mulighed for at opstille lister. Og hvis der ikke kom mere end en liste, gælder den. Det er så simpelt, som det kan være. Det med at lave valgforsamlinger og arbejde med dispensation for at kunne holde valg, synes jeg, er uværdigt for menighedsrådet og for dansk

kirketankegang. For det drejer sig jo om at sikre mindretal en nem mulighed. F.eks. var der en kvinde på Fanø, der indleverede en liste, hvor hun havde sig selv som kandidat, og der var 5 stillere. Hvis hun havde haft flere kandidater på listen, kunne hun have 2 eller 3 mandater i menighedsrådet. Jeg kan godt vejlede folk, der gerne vil lave menighedsrådsvalg. Pensionister vil helst bruge pengene på billige udflugter, kvinder i 40-års alderen vil høre Peter Bastian, og er man omkring de 30, vil man måske gerne have tilskud til gospel. Det afgørende i menighedsrådets arbejde er jo at bestemme over pengene, for de kan bruges til at skabe nye aktiviteter med. I stedet for at snakke en masse om, hvad kirkeministeren skal foretage sig, vil jeg foreslå menighedsrådet at sætte sig selv på spil og foretage sig noget lokalt.

32, Svend Hovard: Omkring den fremtidige menighedsrådsvalgform var kirkeministeren relativt klar i spyttet. Det skal stadigvæk være demokratisk funderet. Jeg kommer fra et sogn, der har stor tradition for valgkampe, og problemet er, at stemmeprocenten rasler ned. Første gang havde vi 8,9, anden gang handlede det om Blågårdskirken, det var i 2008, og da faldt stemmeprocenten til 7,5. Og nu har vi haft valg igen, hvor vi var nede på 4,5. Det virker moderat meningsløst, og vi prøvede derfor også valgforsamlingsmodellen. Men det er jo så svagt, fordi vi ikke har nogen økonomi bag det. Vi er jo ikke politiske partier, men hvis man fastholder, at vi skal have det helt store apparat i gang, må vi have "partistøtte". Der må ligge en pose penge at føre valgkamp for, så vi kan gå ud og fortælle folk, hvad det handler om. Jeg måtte af egen lomme betale 100 kroner, så vi kunne få lavet nogle postkort og nogle plakater. Det bliver altså lidt amatøragtigt. Gudskelov er de elektroniske medier gratis, og vi kan nå meget med det. Vi har selvfølgelig en Facebook-side. Men uden "partistøtte" kommer vi aldrig ud i mediebilledet – i hvert fald ikke på Nørrebro.

55, Terkel T. Nielsen: Det er beklageligt, hvis vi ikke som den naturligste ting i verden afholder valg, når der er valg til et menighedsråd. Selvfølgelig skal medlemmerne af kirken have få lov at stemme. Vi så flere modeller. En af dem er den model, som bestyrelsen går ind for. I første udgave kunne man slet ikke afholde et valg, så vidt jeg husker, men nu kan man søge om dispensation, så man kan holde valg. Det tegner ikke godt for demokratiet i kirken. Demokratiet i kirken har en grundsten, og denne grundsten er menighedsrådene. Hvis ikke vi kan holde valg til menighedsrådet, hvis og når vi vil, er der noget helt galt.

Inge Lise Pedersens bemærkninger til indlæggene:

Jeg vil foreslå, at vi venter med kommentarerne om menighedsrådsvalg, til vi diskuterer oplægget om en ny valgform under punkt 7, så vi får diskussionen samlet.

Til Bendixen om sognebåndsløsning: Du kan være ganske rolig, for der har lige været et udvalg om sognebåndsløsning, som har afsluttet sit arbejde og afleveret betænkning, og der var flertal i udvalget for, at man stadig skal løse sognebånd til en præst og ikke til en kirke. Når vi har skrevet det andet med i vores beretning, er det fordi, vi som Landsforening gik ind for at ændre reglerne, men vi kom ikke igennem med det. Det lyder smukt – og er også rigtigt i nogle tilfælde – at man løser sognebånd af hensyn til præstens forkyndelse. Men vi kender masser af tilfælde, hvor der løses sognebånd af andre grunde. Der kan være folk, der er flyttet lige lidt over sognegrænsen og stadigvæk gerne vil blive ved med at være i deres egen kirke. Og nogen har faktisk været tvunget til at flytte, fordi der i mange land-distrikter er en planlovgivning, der gør, at der ikke må bygges huse. Hvis man sælger en gård og gerne stadig vil bo i nærheden, kan man måske ikke få fat i et hus i sognet, fordi der ikke må bygges. Hvis man derved bliver tvunget til at flytte udensogns og måske gerne stadigvæk vil komme i sin gamle kirke, som ligger 300 m væk, er det mere rimeligt, at det var kirken, man løste sognebånd til og ikke præsten.

Til Bente Grathwohl vil jeg sige, vi har været meget lavmælte omkring den undersøgelse af arbejdsmiljøet i folkekirken, der nu er på trapperne. Vi havde fået hvisket i øret, at kirkeministeren ville fortælle om den i sin tale her på årsmødet, og vi måtte ikke sige noget, før den bliver offentliggjort om en 8-14 dage. Men han sagde ikke noget, så jeg vil tillade mig at sige ganske lidt om det. Det er glædeligt, at undersøgelsen viser, at arbejdsmiljøet i dag har det betydeligt bedre end for 10 år siden. Men der er bestemt er forbedringspotentiale forskellige steder. Og som jeg var inde på i min kommentar, passer

den nye lovgivning om organisering af arbejdsmiljøet forbasket dårligt på folkekirken. Både fagforeningernes repræsentanter og vi andre ser i ånden, at man bliver tvunget til at holde en masse møder, som ikke hjælper en snus på arbejdsmiljøet, og det er lidt ærgerligt. Vi har haft foretræde for Arbejdstilsynet, men de er overhovedet ikke til at vriste bare en lille bitte dispensation ud af. Derfor vil vi arbejde for at få sat et pilotprojekt i gang. Og jeg kan tilføje, at vi nu også udbyder suppleringskurser i arbejdsmiljø.

Ole Stevns opfordring til de danske kirker i udlandet vil vi give videre til den nye bestyrelse. Mere kan jeg ikke sige om det lige nu.

Rita Andersen taler om høringer og bestræbelserne på at inddrage både menighedsråd og distriktsforeninger mere aktivt i høringsprocessen. Jeg ved ikke, hvad den nye bestyrelse vil sige, men det er klart noget, der skal arbejdes med. Jeg tror ikke, vi har fundet den rigtige vej endnu. Det bliver meget nemt tungt, og det er svært at nå det inden for de høringsfrister, der normalt er. Med hensyn til den næste høring - altså den om debatoplægget til en ændret styringsstruktur – lægges der i den grad op til en landsdækkende debat, idet ministeriet afholder stiftsvise møder, og der er også masser af andre møder på tegnebrættet.

Bestyrelsens årsberetning blev herefter sat til afstemning, hvor den blev enstemmigt godkendt.

7. Forelæggelse og drøftelse af bestyrelsens oplæg til større initiativer

A. Ny valgform til menighedsrådsvalg

Carsten Bøgh Pedersen: Jeg havde den store glæde at være en af dem, der rejste rundt i stifterne til distriktsforeningerne for at forelægge de tanker, vi i bestyrelsen har arbejdet med omkring valgformer til menighedsrådsvalg. Og vi har fremlagt et forslag, som vi gerne vil drøfte med jer her i salen, så den kommende bestyrelse kan vide, om der skal arbejdes videre i den retning.

Vi føler, at vi har nogle udfordringer. De traditionelle kirkelige retninger har ikke den samme betydning i dag som tidligere. De valgeregler, som vi bruger, beskriver en procedure, som anvendes af under 5 % af menighedsrådene, og i 95 % af tilfældene afgøres valgene rundt omkring i landet ved et opstillingsmøde. Det egentlige problem er nok, at der overhovedet ikke eksisterer nogen regler på området. Og det kniber lidt med at hævde legitimitet bag valgene, når der ikke er nogen som helst formkrav, og når der ikke foregår hemmelig afstemning. Vi har så høstet nogle erfaringer fra de alternative måder, der blev forsøgt ved det seneste valg. Ganske vist er evalueringen ikke offentliggjort endnu, men den viser dog, at forsøgsdeltagerne anbefaler valgforsamlinger til andre menighedsråd, og der argumenteres med, at det dermed bliver mere demokratisk, fordi en valgforsamling giver et bedre fremmøde og en bedre debat på stedet. Hvordan man skaffer flere kandidater, løses ikke ved en valgforsamling. Det problem har vi stadig at slå med.

Bestyrelsen har gjort sig nogle tanker, som vi gerne vil præsentere. Vi ønsker, at reglerne skal beskrive det almindelige, og at der gives dispensationsmuligheder. I det helt oprindelige forslag var der ikke tale om flere muligheder, men heldigvis fik vi tilbagemeldinger fra distriktsforeningerne, der gjorde, at vi ændrede forslaget. Udgangspunktet er, at alle menighedsråd vælges på valgforsamlinger. Og så skal I lægge meget mærke på, at valget sker på den samme dato. Det er for at give mulighed for presedækning. Hvis hele landets menighedsråd bliver valgt med navne den samme dag, vil vi have rigtig gode muligheder for at få vores lokale presser til at interessere sig for valget.

Der skal selvfølgelig være mulighed for at indkalde til ekstraordinær valgforsamling, hvis ikke man er tilfreds med det resultat, der kommer.

Vi taler også om mulighed for på forhånd at søge dispensation til at gennemføre afstemningsvalg. Den brød vores minister sig ikke særlig meget om, og det har også været udtrykt her fra salen. Det håber vi at høre mere om. Vi har taget den mulighed med for ikke at forhindre nogen i at holde afstemningsvalg, hvis de ønsker det.

Endelig foreslår vi forskudte valg, fordi det kan være en katastrofe i et menighedsråd, hvis alle går ud på samme tid. Vi foreslår, at man ganske vist vælges for 4 år ad gangen, men at det kun er halvdelen af rådet, der er på valg hver gang, og det giver faktisk også mulighed for at komme i pressen hvert andet år og på den måde få vakt interesse for menighedsrådsvalgene og deres betydning.

Der skal ikke stemmes om bestyrelsens forslag. Vi håber simpelthen, at vi kan få en god debat, som kan give den kommende bestyrelse nogle pejlemærker at arbejde efter.

226, Jørgen Nielsen: Jeg er forfærdet, og der skal meget til, før en vendelbo bliver det. Vi er 4.500 medlemmer i Dronninglund. Vi har haft afstemningsvalg i de sidste 50 år, og der er cirka 1.000 medlemmer, der stemmer ved valget. Hvis vi skulle forestille os at have en valgforsamling, så skulle vi leje dette her lokale plus en lille udvidelse for at kunne være der alle sammen. Jeg er godt klar over, at det er noget andet, der er problemet, og vi kunne ønske, at mange af I andre havde det ligesom os. Jeg er helt enig i bestyrelsens udgangspunkt med at styrke valgene de steder, hvor man ikke kan holde et afstemningsvalg. Men i bestræbelserne er man kommet til at skabe en katastrofe ved at afskaffe muligheden for afstemningsvalg blandt medlemmerne. Jeg ser gerne, at vi får ligeværdighed mellem det at holde afstemningsvalg og at holde et mere moderniseret aftalevalg. Jeg er enig i, at der skal arbejdes med proceduren, men man skal ikke røre det egentlige afstemningsvalg. Det skal have lov at leve videre, og ikke kun som en dispensationsmulighed. Det vil være uværdigt, hvis vi følger det forslag, der ligger lige i øjeblikket.

320, Tom Ebbe Jakobsen: Jeg er medlem af folkets kirke, og det er jeg stolt af at være. Jeg er ikke medlem af en eller anden lille sekt, der kan klare sig med en eller anden generalforsamling. Der er 10.000 medlemmer i Balle Sogn, og vi kommer 10 mennesker til opstillingsmødet. Folk anser det som en servicekirke, hvor de får deres børn døbt og konfirmeret, men jeg kan ikke med 10 medlemmer sætte et nyt menighedsråd. Så derfor kan jeg ikke gå ind for forslaget – i hvert fald ikke hele vejen igennem. Jeg stod for annonceringen i Silkeborg Provsti i forbindelse med det seneste valg, og jeg forsøgte at lægge opstillingsdagen på den samme dato. Vi fik rigtig meget presse, og det fungerede godt. Så langt, så godt. Derefter skal det være uændret, om man kalder det valgforsamling eller noget andet. Nogle har held med det, andre vil ikke have det. Og en ventil det er noget, man punkterer med, så ventiler det kan jeg ikke lide. Jeg vil bede om, at vi fortsat kan indlevere en liste. Dem, der er utilfredse med mig eller med de andre i menighedsrådet, kan indlevere en liste, og så er der valg. Vi kan ikke som folkets kirke gå med til, at man ikke kan stemme. Det er fint med den fælles opstillingsdag, og så kan vi have nogle regler for, hvordan opstilling kan finde sted. Men bagefter skal der være mulighed for at supplere listen og holde valg. Jeg var med til medlemsmøderne i foråret og har også fået tallene over, hvor mange der deltog ud over hele landet. Til samtlige møder var der en tredjedel af det antal mennesker, som vi er her i dag. Så stor var succesen altså heller ikke, men det var meget spændende.

364, Kurt Andersen: Jeg repræsenterer et af de 66 sogne, der har haft valg. Med en enkelt undtagelse har vi haft valg hver gang siden 66. Vi har normalt haft 4 lister, men efter at vi har fået en luthersk-missionsk valgmenighed for godt en halv snes år siden, som tog 300 medlemmer med sig, kunne vi have forventet en lavere valgdeltagelse. Men procenten har hver gang holdt sig omkring de 30. Når vi holder valg, er det, fordi vi ønsker, at medlemmerne af menighedsrådet skal sidde med det bredest tænkelige mandat bag sig. Og medierne havde stor fokus på valget. Vi har haft lejlighed til at præsentere kandidaterne, og de havde mulighed for at præsentere sig selv i såvel de lokale ugeaviser, Ølgod Ugeavis og Vardeposten samt Jyske Vestkysten. Interessen kan jeg belyse ved at fortælle, at jeg havde en journalist fra Jyske Vestkysten i telefonen, da vi næsten var færdige med at oplyse valgresultatet. Vi manglede kun at trække lod om niendepladsen mellem to kandidater, der begge havde fået 51 stemmer, og jeg foretog lodtrækningen, mens jeg havde telefonen for øret. At det sidste mandat skulle tildeles en kandidat med 51 stemmer viser jo, hvor bredt et mandat menighedsrådets medlemmer sidder på. Valget er for os en festdag, der foregår i kulturhusets store sal, og vælgerne kommer i store tal. Den ældste vælger manglede en måned i at være 100, og den yngste var fyldt 18 tre dage før. Vælgerne får kaffe og småkager og slik ved borde i forhallen og hygger sig med livlig samtale måske i halve timer, ligesom byens forretninger kan mærke en forøget handel på valgdagen. Det koster

penge og arbejde at afholde valg, men jeg synes, at vi har mærket en opbakning, der har været anstrengelserne værd. Jeg kan ikke lade være med at tænke på, at de knapt 1.100 personer, der møder frem for at stemme, nogenlunde svarer til de 1.200-1.300, der hvert år deltager i vores 4 juleaftensgudstjenester. De skal have lov til hvert fjerde år i november at lægge mærke til, vi da for resten er en del af folkekirken, så lad os gå op for at stemme. Jeg vil opfordre den nye bestyrelse i menighedsrådsforeningen til at arbejde for, at det fortsat kan lade sig gøre.

365, Hans Vestager: Jeg har været præst i Ølgod i en årrække. Afstemningsvalg er det rigtigste. Jeg har tidligere været med til at ændre styringsformerne på Københavns Universitet, og jeg har været KFUM-spejder, hvor vi også stemmer. Af og til er der røster i menighedsrådet i Ølgod, der spørger, om man dog ikke kunne spare pengene. Men så truer jeg menighedsrådet med, at jeg vil få nogle venner blandt gamle fremskridtsfolk til at lave en liste. Jeg er nemlig enig med dem i, at det må være nok at kalke en kirke indvendigt hvert 25. år i stedet for hvert 15. Det er jo Guds ords rette forkyndelse, et menighedsråd skal være optaget af, og det skal man holde præsten i gang med. Derfor skal vi have et nyt menighedsråd, fordi præsterne trænger til at mærke noget nyt mindst hvert fjerde år.

230, Arne Waage Beck: Sidste år da det blev annonceret, at vi kunne holde valgforsamling i stedet for aftalevalg, forsøgte jeg at overbevise vores menighedsråd i Skagen om, at vi skulle forsøge, men de syntes ikke, det passede til Skagen. Så vi holdt aftalevalg. Ved nærmere eftertanke har jeg fundet ud af, at jeg faktisk er på linje med kirkeministeren. Det er uværdigt, hvis man laver en ordning, hvor der skal søges dispensation for at få lov til at holde afstemningsvalg. Det er udmærket at opstille regler for, hvordan man opstiller kandidater og i givet fald får dem valgt. Men det må være valgforsamlingen, der som et rimeligt forum kan sige, om vi skal have afstemning eller ej. Det skal ikke være det afgørende menighedsråd, som kan bestemme, at der ikke holdes afstemning, så de kan sikre deres egne pladser. Der må være en rimelig facon på, hvordan vi gør den slags ting. Så hold fast i, at vi holder afstemningsvalg, så vidt det er muligt, eller så vidt man ønsker det. Men som det mindste skal beslutningen om at holde afstemningsvalg træffes i en åben diskussion.

340, Per Godsk: Vi har i Åby Sogn med stor succes gennemført en valgforsamling, og vi har gode erfaringer med det. Vi har gennemført det med en toårig funktionsperiode. Vi har fået et velfungerende menighedsråd med en alderskvotient, der er væsentligt lavere, end vi tidligere har kendt. Vi har et menighedsråd på 13, og der måtte stemmes på 8 kandidater. Det giver hver enkelt person muligheder for at præge sammensætningen af menighedsrådet. Jeg støtter Landsforeningens forslag.

377, Niels Hørlyck: Det er godt, at der kommer mere struktur omkring opstillingsmødet, og at vi også kan få skriftlige valg. I lighed med den forrige kunne godt tænke mig at få mulighed for at prioritere kandidaterne, som vi har her. Det er lidt sværere at tælle op, men det giver nogle muligheder for mindretallene. Selvfølgelig skal vi have valg, hvis vi vil. Og det skal ikke være som en dispensationsmulighed, det skal absolut være en ret. Ventilfunktionen skal ikke være en ekstraordinær generalforsamling. Det skal udløse et valg. Ofte kommer ventiludløsningerne jo, fordi der er utilfredshed med det siddende menighedsråd, og derfor skal det også ud i en større bredde end bare dem, der kommer til et opstillingsmøde.

153, Anders Lejre: Vi har drøftet oplægget på Sydhavsøerne, hvor vi har haft aftalevalg for en stor dels vedkommende. Det var ganske udmærkede valg, hvor gode folk blev valgt. Men vi kan godt se, at sådan, som det kører mange steder, er der nok behov for at kigge på det med nye øjne. Vi bakker op om forslaget med en såkaldt valgforsamling. Derimod har vi meget svært ved at se det fornuftige i de forskudte valg. Vi kan ikke rigtigt se meningen med at holde valg hvert andet år. Det giver ikke nogen videre fornyelse, da man jo stadigvæk er valgt for 4 år ad gangen. Så fasthold valg hvert fjerde år, og kun hvert fjerde år. Hvis man skal til et par prøvemøder, inden man vil tage stilling til, om det er noget for én, så har vi jo åbne møder, hvor alle er velkomne.

602, Sten Boye Jensen: Forslaget kunne måske umiddelbart se godt nok ud, men på den anden side set, er det ikke lidt for foreningsagtigt med generalforsamlinger? Det her er trods alt noget andet. Det er et politisk valg ligesom til byråd og lignende. Men der én god ting ved forslaget. Måske kan man

holde politiske lister ude af menighedsrådet. Jeg er enig i, at valg hvert andet år simpelt hen er noget jammer. Men Landsforeningens bestyrelse kunne have lært noget af det, så de ikke alle sammen går på én gang.

397, Sverre Jørgen James-Olsen: Jeg har en rigtig god idé, som også tilgodeser de 6 pejlemærker, som står i oplægget her. Jeg vil godt vægte den demokratiske legitimitet, og efter min demokratiopfattelse, skal der være afstemningsvalg. Der er simpelt hen ikke andre muligheder. Og hvordan gør vi det på en smart måde? Vi lægger menighedsrådsvalget samtidigt med de kommunale valg eller måske folketingsvalget, så det bliver en del af valget, for der skal være en vis tyngde i et valg. I Aabenraa Sogn afgav 1.700 deres stemme til vores valghandling, men der bor altså 10.000 i sognet. Jeg vil gerne have, at vi laver en resolution her på årsmødet, der siger, at den nye bestyrelse skal arbejde på, at vores afstemningsvalg bliver kampvalg, og at de falder sammen med kommunalvalg eller folketingsvalg.

23, Tom Idon Nielsen: Når jeg læser alle de fine ord, der står i de forskellige blade, så snakker man om valgforsamling og generalforsamling. Det er to forskellige ting. I det øjeblik man siger generalforsamling, skal vi til at lave vedtægter, for ifølge almindelige grundvedtægter skal der til en generalforsamling være bestemte punkter. Og det skal der selvfølgelig ikke være til en valgforsamling. Men jeg har tænkt over, at det tager meget lang tid at sætte sig ind i menighedsrådsarbejde. Bl.a. økonomien tager det jo et stykke tid, før man finder ud af. Det falder i tråd med hele Landsforeningens oplæg om, at de skal være med til at styre vores økonomi. Hvis vi får en toårig valgperiode, når vi ikke at komme ind i det økonomiske, og så skal vi jo tilbage til Landsforeningen og få økonomiske råd. Derfor vil jeg forstå, at vi bibeholder den fireårige valgperiode, så vi kan arbejde fornuftigt og selvstændigt i de enkelte menighedsråd, og sådan at vi også har lidt hånd i hanke med, hvad der sker i det daglige. Landsforeningen er altid en god forening at have i ryggen, så jeg synes, vi skal bibeholde de fire års valgperiode.

86, Vagn Simonsen: Valg og valgmetoder er vigtige i et demokrati. Og jeg er kommet her som nyvalgt delegeret for at stemme på nogle personer, som jeg gerne så indvalgt i bestyrelsen, fordi jeg har mødt dem eller set og hørt, hvad de havde på hjerte. Jeg er ikke ekspert i valgteknik, men nu viser det sig, at dem, jeg vil stemme på, har trukket sig tilbage inden afstemningen. Så hvad er jeg overhovedet kommet efter? Nå i mit sogn, Ishøj-Torslunde syd for København, var der et tidligere valg med stor ståhej, fordi nogle politiske partier stod bag og postede en masse penge og kræfter i det. Så kunne de komme ind og regere også der. Nu går det nogle steder anderledes til bl.a. hos os. Man møder op på en valgdag, der er annonceret osv., og det var der, jeg blev valgt. Men jeg er ikke ekspert. Skal man altid lytte til eksperter?

231, Lissy Lisborg: Jeg har et konkret forslag til den første pind i forslaget, hvor der står, at reglerne skal beskrive to muligheder, valgforsamling eller afstemningsvalg. Jeg synes ikke, at valgforsamling er udemokratisk. Vi skal bare passe på, at vi ikke holder dem hemmelige. Med hensyn til valg hvert andet år kan jeg se mange muligheder i det. Jeg er startet i et nyt menighedsråd med 5 nye medlemmer, men jeg kan også blive meget træt ved tanken om alt det administrative arbejde. I taler hele tiden om, at vi skal have mindre af det, men valg hvert andet år vil i hvert fald give rigtig meget mere administration, så skal vi ikke blive ved med de 4 år?

334, Leif Jensen: Det er en god idé med valgforsamlinger, men det er også godt med almindeligt valg, og det har vi altid haft i Sankt Johannes i Århus. Jeg synes også, at det kunne være rigtig spændende at holde valgforsamling på samme dato. Der får vi tilsendt valgkort fra det offentlige, og på den måde bliver man gjort opmærksom på valget, og det er en mulighed for at gøre os synlige op til et valg. Vi har haft valg i mange år, og denne gang var der 744 stemmer. Det er jo ikke mange ud af 12.000. Så jeg tror, det er godt, at alle kirker kunne have et valg, fordi et valg - også til valgforsamlingen - er godt. Lad os prøve det.

49, Frode Benedikt Nielsen: Vesterbro havde i år et kampvalg, og jeg sidder i valgbestyrelsen. Vi har nogle forslag til tekniske ændringer til fremtidige menighedsrådsvalg, som jeg godt vil ridse op.

1): Ved bekendtgørelse af valget skal såvel kandidaters som stilleres navn og adresse offentliggøres. Dette afstedkom protester ved de to sidste afstemningsvalg på Vesterbro i 2004 og 2012. Reglen blev afskaffet, så det alene er kandidaternes navne, der kundgøres.

2): Antallet af ugyldige brevstemmer hos os var forbavsende stort. Det var 5 ud af 13 brevstemmer. Det kan skyldes, at vejledningen til de medarbejdere i Københavns Kommune, som gennemførte brevafstemningen på byens plejehjem, har været mangelfuld. I nogle tilfælde havde vælgerne underskrevet stemmesedlen, i andre tilfælde var der på stemmesedlen skrevet et navn på en kandidat, der ikke var opstillet. Vi anbefaler, at de regler, som gælder for svagtseendes stemmeafgivning, også bør gælde for stemmeafgivning på plejehjem.

3): Der er i øjeblikket krav om, at der skal oplyses to adresser, hvor lister kan afleveres. Ét afleveringssted burde være tilstrækkeligt.

4): Det vil fremover ikke være muligt for biskopperne at ændre pastoratsgrænse-perioden, mellem et menighedsrådsvalg er annonceret og afholdes. Vi var ude for, at det det giver noget kaos.

På Vesterbro opstillede to lister, én liste baseret på de 7 sogne, der i første omgang slog sig sammen, og som havde 37 kandidater, og én liste baseret på én kandidat. Valget på Vesterbro kostede knapt 400.000 kr. For fremover at have lister med en vis bund i, vil vi foreslå, at det ikke som for nuværende er tilstrækkeligt, at en liste har 5 stillere ved afstemningsvalg til menighedsråd. Det gælder, uanset om sognet har 600 stemmeberettigede eller 18.000, som tilfældet var på Vesterbro Sogn. Kravet om antallet af stillere burde være ligefrem proportionelt med antallet af mandater, som skal vælges, og dermed i nogen grad afspejle antallet af stemmeberettigede vælgere.

Herunder beskrives to forskellige modeller:

A): Antallet af stillere fra en liste skal være det samme som det antal mandater, der skal vælges. For små sogne med under 1.000 er det stadigvæk 5 stillere. For Vesterbro Sogn vil det i givet fald være 25.

B): Antallet af stillere og kandidater skal være det dobbelte, hvilket vil sige, at det så skulle have været 50 stillere.

598, Lise Thomsen: Jeg repræsenterer et lille sogn, der hedder Hygum, der har lige under 200 valgberettigede, og vi præsterede at have et valg med landets højeste stemmeprocent. Og jeg mener ikke, at der blev udøvet valgtryk. Jeg undrer mig lidt over plancherne, hvor du præsenterede både valgforsamling og generalforsamling. Jeg tror, det er meget vigtigt, at man i de forslag, man arbejder med, nøjes med ét nyt begreb ud over valg. Og så er det også vigtigt, at der er arbejdsro. Ikke ro, men arbejdsro over 4 år. Og så vil jeg gerne sige tak for, at der har været arbejdet så godt med at skabe opmærksomhed om opstillings- og valghandlingerne til menighedsrådsvalget. I er ikke ved vejs ende, men god videre vej med det.

383, Ann-Grete Edelberg: Jeg er med i et fusioneret menighedsråd, bestående af to små landsogne. Og der har vi ikke tradition for valg. Det har der ikke været i årevis. Når man arbejder videre, er det vigtigt at tage udgangspunkt i, at vi her i landet er meget forskellige og har nogle meget forskellige behov. Jeg har faktisk siddet i en periode i et menighedsråd, hvor vi havde et aldersgennemsnit på under 50. Jeg ved ikke, hvem der kan præstere det. Hvis vi vil have yngre menighedsrådsmedlemmer ind, var de to år måske en tanke værd. Hvis man sidder lige midt i livet, hvor man har børn og skole og fritidsting, er to år nemmere at overskue, og der er alligevel også nogle arbejdsomme menighedsmedlemmer, der sidder der i mere end to år, og som kan føre den gode erfaring videre til de næste.

31, Bjarne Brændeskov: Vi havde en valgforsamling, hvor vi blev enige om at opstille én stor fællesliste, men desværre har vi i sognet en person, som ikke vil være med til den slags. Han plejer altid at komme med to lister. Vi skal jo sikre valget. Han kommer med en liste, hvor han selv står på, og én hvor der står en 3-4 stykker på, og han deltager ikke i valgforsamlinger. Da vi for nogle valgperioder siden tilbød ham at komme med på fælleslisten, fordi der ikke var kandidater nok, sagde han pænt nej tak og kom med to lister. Jeg går ind for, at det skal være valgforsamlingen, der beslutter, om der skal være afstemningsvalg eller fredsvalg.

331, Michael Pedersen: Ud fra debatten kunne man tro, at der ikke har været tale om et valg i valgforsamlingen. Det er en misforståelse. Der sker et valg, og jeg vil påstå et mere demokratisk valg, fordi

man har mulighed for at høre, hvad kandidaterne står for. Det er mere demokratisk. Så må man ordne de mere praktiske ting hen ad vejen. Jeg tror, at en periode på to år giver flere medlemmer under 60, for vi lever i en projektkultur, hvor folk ikke vil binde sig for 4 år, men måske gerne for 2 år.

183, Mogens Hansen: Jeg har været med siden 1977 i et par små landsogne her på Fyn. Indtil 2012 har vi haft fredsvalg. Vi har kunnet finde ud af det på en god og stille måde. I 2012 måtte vi konstatere, at mange ønskede at forlade menighedsrådet, både pga. alder og fordi de havde været der i mange år. Der skulle nye til og alt det her. Vi søgte og fik tilladelse til valgforsamling for en toårig periode. Og det gik godt, men vi fik desværre ikke nogen medlemmer. Vi måtte have suppleringsvalg, og selv efter det, var vi ikke oppe på det antal, vi skulle. Det var kun for to år, så næste år skal vi på den igen. Derfor er jeg trods alt meget glad for, at forslag nr. 7A er kommet. Men det skal være for en fireårig periode. Det er helt i orden, at vi tager en valgforsamling hvert andet år, sådan at der kan ske en halv udskiftning. Det, tror jeg, vil være positivt. Men jeg vil nævne to spørgsmål. Vi skal selvfølgelig beholde distriktsforeningerne, og her er der valg for 4 år. Det samme gælder for Landsforeningen. Det vil jo nok være rigtigt, om man også her skifter ud hvert andet år, så man ikke pludselig står på bar bund.

361, Poul Christian Tulinius: Jeg er enig i, at det er uværdigt at skulle søge dispensation for at have afstemningsvalg. Jeg vil godt gøre opmærksom på, at hvis man indfører det rullende system, indebærer det selvfølgelig ikke, at man er valgt for 2 år ad gangen. Man er valgt for 4 år, men halvdelen skiftes potentielt ud med 2 års intervaller. Vælger man det system, har man, så vidt jeg kan se, knækket halsen på afstemningsvalgene. Man kan ikke forvente, at man skal bruge penge på at have menighedsrådsvalg hvert andet år. Det er indlysende. Jeg mener, at afstemningsvalg er det rigtigste, men jeg vil godt melde mig hos dem, der er skeptiske over for de toårige perioder.

55, Terkel T. Nielsen: Jeg har 4 punkter. For det første bør udgangspunktet være et afstemningsvalg, for det er kernen i demokratiet. Vi har haft en meget stabil valgdeltagelse. Den har ikke været stor, men den har været stabil i over et halvt århundrede, dvs. i over halvdelen af den tid, hvor der har været menighedsråd. Det er dog ikke dårligt.

Punkt 2. Hvis der ikke bliver indleveret mindst to lister, går man over til en valgforsamling.

Punkt 3. Der skal på forhånd naturligvis etableres et regelsæt for denne valgforsamling.

Punkt 4. Der afholdes som hidtil valg hvert fjerde år. Det er en god tradition.

Og så har jeg en lille kommentar, som andre også har sagt. Dispensationsmuligheden er uværdig. Det passer ikke i et vestligt demokrati, at man skal søge om dispensation for at holde afstemning i forbindelse med et valg. Kære venner, det dur ikke.

87, Karen Hornshøj-Møller: Det er en god ting at få set på, hvordan menighedsrådsvalgene foregår. Men man skal ikke glemme, at selv valgforsøgene viste, at deltagelsen ikke vokser. En vigtig del af dette er at se på, hvordan kan man få valgdeltagelsen til at blive større. Det er vigtigt at holde demokratiet inden for kirken levende ved netop at deltage i valgene. Det er helt tydeligt, at det ikke bare er en ny valgform, der får folk til at stemme.

54, Inge Espensen: Der blev gjort en rigtig stor indsats sidste år for at få mange til stemmeurnerne, og det er rigtig ærgerligt, at der alligevel ikke kom flere. Vi skal huske, at valgkampen starter, når valget er slut, og det tror jeg, vi glemmer. Et halvt til et trekvart år før valget begynder vi at finde ud af, hvem der vil stille op, og hvem der mener hvad om hvad. Men det er alt for sent. Jeg er stort set enig i de forslag, der ligger, og jeg er enig i, at vi er nødt til at tænke nyt. Jeg er ked af, at det naturlige valg bliver til en dispensation. Jeg vil godt have mere ligestilling mellem de to valgformer, valgforsamling og valg. Og det forskudte valg er en god idé, så man ikke skifter hele menighedsrådet ud på én gang.

Carsten Bøgh Pedersens kommentar til debatten:

Vi er henrykte for den interesse, det her har vakt. Tak for de rigtig mange gode indlæg. Det har vi været rigtig glade for. Vi har taget en masse noter og noteret alle de gode forslag og meningstilkendegivelser. Det vil den kommende bestyrelse arbejde intenst med.

B. Ny model for udpegning af delegerede og opstilling af kandidater til Landsforeningens bestyrelse

Inge Lise Pedersen: Emnet her var det andet, som vi behandlede på medlemsmøderne i foråret. Og det gjorde vi, fordi vi mener, der ligger nogle udfordringer i den meget store forskel, der er på, hvordan menighedsrådene oplever deres muligheder for at få indflydelse på Landsforeningen i forbindelse med kandidatopstilling og bestyrelsesvalg. Der er ikke fælles vedtægter for distriktsforeningerne. Det betyder, at de delegerede udpeges på meget forskellig måde, og dermed har vi et meget uensartet demokratisk grundlag i foreningen. Vi mener faktisk, at der er lidt problemer med den demokratiske legitimitet, alene fordi udpegningen sker så forskelligt. Jamen, er det da ikke ligegyldigt? Det er det jo ikke, hvis det betyder, at det er mere eller mindre vanskeligt overhovedet at få adgang til at opstille. Derfor vil vi gerne diskutere et forslag med jer. Det går ud på, at lade menighedsrådene i hvert enkelt provsti vælge 4 delegerede i et direkte valg. Ved at lade hvert provsti udgøre en valgkreds, vil vi få en lille smule flere delegerede, end vi har i dag, men til vores store overraskelse er fordelingen af delegerede mellem de enkelte provstier stort set uændret. Det er en ret enkel model for fastlæggelse af antallet af delegerede i stedet for den nugældende, der med indviklede beregninger om størrelse og kontingentbetaling henter et tal ned fra himlen. Vi skal have en model, der er til at tage og føle på.

Og vi foreslår, at alle menighedsråd har ret til at opstille kandidater til bestyrelsen, og at der skal være et antal menighedsråd som stillere for kandidaterne. Distriktsforeningerne har den vigtige rolle at koordinere valgene og også forestå de præsentationsmøder, der skal være op til valgene. I virkeligheden gør det i visse områder ikke den store forskel, sammenlignet med hvordan det praktiseres nu. En større forskel er, at det foreslås, at alle bestyrelsesmedlemmer vælges på landsplan på delegeretmødet, altså ikke i de to valgrunder, som vi har i øjeblikket, men kun i én valgrunde. Det er en fordel at vælge bestyrelsen under ét, så det er den samme valgforsamling, der vælger hele bestyrelsen. Så kan man bedre vælge en bestyrelse, der som helhed passer sammen og kan supplere hinanden. Jeg plejer at sige, det ikke er godt, hvis vi får en bestyrelse, hvor alle 20 personer kun har forstand på økonomi og ikke andet, lige så lidt som en bestyrelse, hvor ingen af de 20 personer har forstand på økonomi. Det risikerer vi faktisk at få i øjeblikket, fordi bestyrelsen vælges på den måde, den gør.

For at komme videre med processen har vi fået den idé at nedsætte en arbejdsgruppe, der både består af nogle medlemmer af den nye bestyrelse og af medlemmer uden for bestyrelsen. Den skal selvfølgelig sammensættes, så der er repræsentanter for både dem, der absolut forsvare det bestående, og for dem, der går ind for det andet. Meningen er, at arbejdsgruppen skal arbejde videre med forslaget. Hvis det er muligt for dem at nå frem til noget, tænker vi et forslag til vedtægtsændringer lagt frem på årsmødet i 2014.

50, Anton Pihl: Hvor er det herligt at være her igen. Det er, som om det løfter, når vi er sammen, og vi hører nyt fra andre dele af landet. Vi har ofte snakket om, hvordan vi bedst bygger bro hjem til menighedsrådene, hvordan vi tager oplevelserne fra årsmødet med os hjem og gør flere delagtige i dem, og hvordan vi fortæller flere om, hvad det er, Landsforeningen gør og kan. Og det går mere og mere op for mig, at hvis vi skal gøre det helt tydeligt for alle menighedsråd, at vi har en Landsforening, som er vores, og hvis vi skal styrke broen mellem det lokale plan, menighedsrådet, og vores Landsforening, må vi også demokratisere vores Landsforening. Min drøm er, at enhver menighedsrådsformand og kontaktperson er helt klar over, hvad Landsforeningen kan. De skal vide, hvem man skal ringe til i Landsforeningen i takt med, at vi tager flere og flere arbejdsopgaver på os, som vi ikke er så gode til at tackle i dag. Og menighedsrådene ude lokalt skal med jævne mellemrum tage stilling til, hvem der er deres kandidater som delegerede her til årsmødet. Jeg giver derfor min støtte til det forslag, som bestyrelsen er kommet med.

10, Normann Aa. Nielsen: Landsforeningens grundlag er det liv, der er i menighedsrådene. De lokale aktiviteter støttes gennem engagerede distriktsforeninger. Det er ikke aktiviteter, som Landsforeningen ønsker at svække. Tværtimod ønsker vi en endnu højere grad af demokratisk engagement helt ud til de mindste sogne i landet. Distriktsforeningerne er selvstændige og vigtige regionale enheder i det kirkelige landskab, og Landsforeningen har ingen intention om at fjerne dem fra vedtægterne. Vi har brug for det vigtige lokale arbejde, som bl.a. er og stadig vil være at støtte valget af delegerede og

kandidater til Landsforeningen. Det er netop den reelle mening med at nedsætte en arbejdsgruppe til at arbejde videre med forslaget om en ny model til valg af delegerede og til opstilling af kandidater til Landsforeningens bestyrelse. Det drejer sig om at sikre, at alle engagerede menighedsråd har reelle og lige demokratiske muligheder for at deltage i Landsforeningens løbende beslutninger. Her kan distriktsforeningerne være til stor hjælp i kraft af deres regionale kendskab. Det er vigtigt at skabe gode fora, hvor man kan drøfte og koordinere de regionale krav og udfordringer. Det vil være en naturlig og prisværdig opgave for distriktsforeningerne at koordinere valgene af delegerede og kandidater i lighed med den måde, som velfungerende distriktsforeninger allerede prøver på i dag.

387, Marius Nørgård: Forslaget er en katastrofe. I Den Sønderjyske Forening af Menighedsråd er forberedelserne til at deltage i årsmødet en løbende proces, som strækker sig over hele året. Vi modtager jævnligt referater fra bestyrelsesmøder fra Landsforeningen. De bliver gennemlæst, kommenteret og sendt ud til de øvrige bestyrelsesmedlemmer. Udvalgte emner bliver så taget op ved vores bestyrelsesmøder, og vi holder møde forud for årsmødet, hvor vi drøfter det hele, også årsrapporten. Hvis man vedtager dette her, får man virkelig smadret mange ting. Gennem 4 år har jeg lagt mærke til, at når jeg hjemme i mit menighedsråd fortæller om, hvad der foregår i Landsforeningen og i distriktsforeningen, går der kun to sekunder, så er øjnene fuldstændig lukkede hos mine kolleger. Jeg har spurgt de andre i vores forening, og de oplever det samme. Man skal ikke tro, at der ude i sognene er en fantastisk interesse for det, der foregår her. Det interesserer distriktsforeningerne, som er fødekæden hertil. Hvis man er ude på at nedlægge distriktsforeningerne, så er man virkelig på rette vej. Vi oplevede det faktisk sidste efterår, da vi fik kursustilbud fra Landsforeningen. De var sendt både til distriktsforeningerne, men så sandelig også til provstierne. Når provstierne udbyder kurser, er de tit gratis. Det kan vi andre ikke klare. Det er os distriktsforeninger, der skal levere materialet hertil, og ikke sognene.

49, Frode Benedikt Nielsen: Jeg synes som udgangspunkt, at det er et spændende og udmærket forslag. Men der er også nogle knaster i det. Jeg er glad for, at man er gået væk fra den såkaldte FDB-model med ét menighedsråd, én stemme. Jeg har lavet lidt statistik, der viser, at de 1.000 mindste menighedsråd har cirka ligeså mange medlemmer som de 34 største. Og hvis man laver en FDB-model, skal man huske, at de små enheder indimellem er nødt til at fusionere med store, så med tiden lukker de små. Noget andet er, at i de store byer har man mere end ét provsti inden for ligningsområdet, og der er ikke den helt store provsti-bevidsthed. Derfor ville det være rart, hvis man kunne overflytte overskydende mandater fra et provsti, der ikke har så mange kandidater, til et provsti, der har mange kandidater inden for samme stift. Så kunne forslaget være til at leve med. Jeg har også svært ved at forestille mig distriktsforeningen i København holde 7 forskellige møder for menighedsrådene.

179, Jørgen Samsing Bendixen: På Fyn har vi diskuteret oplægget, og vi synes, det går i den rigtige retning, så tanken med delegerede fra hvert provsti er god. Skal der nødvendigvis være det samme antal fra hvert provsti, eller skulle de afhænge af størrelsen på provstiet. På Fyn er vi jo glade for distriktsforeningen, der er den ældste forening og velfungerende med forskellig uddannelses- og mødeaktiviteter rettet imod menighedsrådene. Vi synes, at man skal være lidt mere progressiv i Landsforeningen mht. distriktsforeningerne. Indflydelse skal jo ikke blot ske på landsplan. Der er i fremtiden lagt op til mere demokrati på stiftsplan og flere beslutninger på provstiplan. Her skulle distriktsforeningerne i højere grad spille med. Og et godt sted at begynde vil være, at det i fremtiden er distriktsforeningerne, der har til opgave at sørge for, at der bliver holdt valg rundt omkring i de enkelte provstier. Derved vil Landsforeningen gennem distriktsforeningerne i højere grad nå helt ud til de enkelte menighedsråd. I stedet for at betragte distriktsforeningerne som en klods om benet, så giv os den opgave. Tingene gror, når der uddelegeres ansvar. Det må være i Landsforeningens interesse at få distriktsforeningernes indflydelse til at vokse og helt i trit med folkekirkens ånd om, at den er tænkt nedefra.

56, Bent Peetz: Som udgangspunkt synes jeg, forslaget er rigtig godt, men enkelte ting mangler. Jeg forestiller mig ikke, at vi kan undgå, at de delegerede også skal sidde mellem landsrådene, hvis det er meningen, at Landsforeningen vil være en arbejdsgiverforening. Vi mangler et organ til at hjælpe bestyrelsen mellem landsrådene, og måske skulle vi overveje at få et repræsentantskab. I taler om, at der tidligst er en løsning i 2014. Lad os sige til arbejdsgruppen, at løsningen skal være der senest i

2014, for så presser vi dem lidt til at komme frem med løsninger. Et andet spørgsmål: Hvor mange medlemmer skal den bestyrelse have, som skal vælges fra hele landet?

230, Arne Waage Beck: Da jeg læste oplægget, kom jeg meget stærkt i tvivl om, hvad det var for en demokratisk lærebog. Landsforeningens bestyrelse har læst i, fordi det forekommer mig ikke specielt demokratisk at man vil kortslutte organisationen. Jeg undrer mig over, at man anfægter den demokratiske struktur, vi har anvendt i, jeg ved ikke hvor lang tid, og som bygger på, at menighedsrådene gik sammen i distriktsvise foreninger, som står bag Landsforeningen. Og jeg vil gerne have lov til at citere fra Landsforeningens hjemmeside, hvis man slår op under distriktsforeningerne: "Landsforeningen består af omkring 50 distriktsforeninger og menighedsrådsforeninger, som er foreningens lokale omdrejningspunkt. Distriktsforeningerne er sammenslutninger af menighedsråd inden for et større eller mindre geografisk område, og tilsammen giver det mulighed for, at alle sogne repræsenteres i foreningen". Man anfægter efter min opfattelse, at vi er legitimt valgt i distriktsforeningerne, og det er upassende. Så enkelt er det.

298, Hanne Westergaard: Jeg var naiv nok til at tro, at distriktsforeningernes vedtægter var ens, og når de dermed var ligesom hos os, hvorfor så ændre noget. Når vedtægterne følges, fungerer det udmærket. Uanset hvordan reglerne er, vil de altid kunne omgås. Nogen vælger deres delegerede efter alfabetisk orden, nogen vælger bestyrelsen som delegerede. Hos os indkalder vi menighedsrådene til generalforsamling i distriktsforeningen, og der vælges de delegerede. Vi ser også på, hvem var med sidste år, og hvem der ikke var. Jeg synes ikke, det kan være mere demokratisk, og jeg synes, vi skal beholde vedtægterne om valg af delegerede, som de er nu. Distriktsforeningerne skal også afholde kurser, og det har vi gjort. Men det har vores provsti overtaget, og jeg har hørt, at det også er sket andre steder. Provstierne kan gøre det gratis, det kan distriktsforeningen ikke. Hvor de får pengene fra, er for mig et stort spørgsmål. Hvis formålet nu er, at de også skal overtage valget af delegerede, har jeg misforstået noget. Forslaget er for mig at se at få distriktsforeningerne udryddet imellem menighedsrådene og Landsforeningen.

382, Tove M. Karlsen: Det er helt forskelligt, hvad vi opfatter som demokratiske valg. 98 % af menighedsrådsmedlemmerne i Kolding Provsti er ikke demokratisk valgt. De er simpelt hen kommet ind den dag, der var opstillingsmøde. 100 % af vores delegerede er demokratisk valgt, for de er valgt på generalforsamlingen, hvor alle vidste, at vi for nogle år siden fik ændret vedtægter, så det er bestyrelsen, der tager af sted som delegerede. Og hvorfor nu det? Det er fordi, at den gang vi skulle vælge de delegerede på generalforsamlingen, kunne vi ikke udfylde pladserne. Nu er det bestyrelsens medlemmer, der tager af sted, og er alle demokratisk valgt. Så det vil vi foreslå. Og så lige en anden ting. Måske er Landsforeningen allerede ved at squeeze os ud. Dette debatoplæg om folkekirkens struktur er sendt ud til formænd og næstformænd, men jeg har ikke hørt om en eneste distriktsforening, der har fået det. Jeg vil godt vide, hvor mange af jer der har læst det, inden I kom her i dag.

602, Sten Boye Jensen: Jeg har også svært ved at se, hvilke menighedsrådsbehov der skal opfyldes gennem det her. Er det for at komme dem i møde, der ikke orker eller gider komme til distriktsforeningernes generalforsamling? I min verden skal man bare møde op, så har man alle chancer, for så er alle demokratiets regler i spil. Det her forslag vil i praksis betyde, at de menighedsråd, der ikke gider komme til distriktsforeningens generalforsamling, lynhurtigt får det lagt over i et andet møde, måske budgetsamrådet. Så foregår tingene i provstiet, og det vil nok nogle steder medføre en endnu større hensygnende tilværelse for distriktsforeningerne, end de allerede har. For nogle distriktsforeninger er dette vel en slags arvesølv. I allersidste linje står der noget om at holde bestyrelsesvalg på landsmødet. Det vil være en god idé at kigge på det, for der er plads til forbedringer. Jeg synes ikke, valget har været en god oplevelse. Det bliver jappet lidt rigeligt igennem, og der er også krummelurer i det, og det må der helst ikke være. Det er en god idé med en opstramning.

32, Svend Hovard: Jeg forstår særdeles godt mange distriktsforeningers betænkeligheder, for det er arvesølvet, vi har fat i. Men grib lige i egen barm og kig tilbage. Det var denne her forsamling, der sidste år forkastede et forslag om, at der skulle være den samme demokratiske proces i alle distriktsfor-

eninger. Man ville ikke pille ved grænser, historik eller arvesølv, og derfor må vi så gå en anden vej. Jeg er ked af, at vi ikke vedtog det gamle forslag. Det havde været meget nemmere, for så kunne Landsforeningen sige, at den handler på demokratisk grundlag, for vi ved, at alle distriktsforeninger agerer demokratisk. Vi ligger altså, som vi selv har redt. Så jeg vil bakke dette kommende udvalgs-kommissorium op. Lad os få en konstruktiv debat. For første gang sagde vi nej til dette her, og derfor har bestyrelsen har måttet finde på noget nyt, så de kan skaffe sig demokratisk legitimitet.

457, Verner Bech: Under det forrige punkt 7A var der rigtig mange, der slog til lyd for, at vi skulle have afstemningsvalg, for det var det mest demokratiske. Når vi kommer til valg af delegerede, er der mange, der holder fast i, at vi skal holde det inden for vores egne række og ikke spørge menighedsrådsmedlemmerne. I den viste model går man både med livrem og seler. Det er måske for at gøre det mere spiseligt, at det foreslås, at der skal vælges 4 fra hvert provsti, når provstierne har så forskellige størrelser. Det er ikke rimeligt. Det giver selvfølgelig cirka det samme antal delegerede og den samme fordeling som nu, men man burde da i det mindste stille delegerede i forhold til enten antal menighedsrådsmedlemmer eller antal folkekirkemedlemmer i provstierne. Forslaget om en arbejdsgruppe er fint. Lad os få det diskuteret ordentligt.

54, Inge Espensen: Allerførst vil jeg takke den afgangende bestyrelse for medlemsmøderne i foråret. Det var en rigtig god idé, og jeg vil kraftigt opfordre den nye bestyrelse til at tage den metode op ved kommende større emner. Det styrker relationen mellem menighedsrådene og Landsforeningen. Historisk var det distriktsforeningerne, der dannede Landsforeningen. Det var nogle visionære folk, og de er årsagen til, at vi sidder her i dag. De var interesseorganisation i deres tid, og i dag skal vi være interesseorganisation i vores tid. Og vi bliver nødt til at se på, hvordan tingene skal fungere i vores tid. Det, der var godt for 100 år siden, er ikke nødvendigvis godt i dag. Bestyrelsens forslag er i sin grundidé på mange måder rigtig godt, og jeg kan stort set gå ind for det. Jeg har dog bemærket en forskel på det, vi ser i dag, og det, der blev lagt ud på medlemsmøderne. Nu har distriktsforeningerne ikke længere en politisk rolle. Nu bliver rollen organisatorisk som koordinerende funktion i forhold til valgene. Og det er jeg meget ked af. Der er langt mellem teori og praksis. I teorien er jeg fuldstændig enig i, at det er godt at have et lag som distriktsforeningerne til at bakke op om bestyrelsen og til at være mellemlid. Det er bare ikke alle steder, det fungerer sådan, og det bliver vi nødt til at forholde os til. Omkring provstierne er der måske noget, der ikke hænger sammen. Og så vil jeg spørge bestyrelsen, hvordan man sammensætter arbejdsgruppen.

248, Karin Jensen: I Herning Nordre og Søndre Distriktsforeningen vælges bestyrelsen af alle menighedsrådene, når vi kalder sammen én gang om året til generalforsamling. På den første generalforsamling efter menighedsrådsvalget, skal vi vælge 7 medlemmer, og det ligger i oplægget, at det er de 7 mennesker, vi sender af sted til årsmødet. Så kan det være, at nogen ikke kan komme, men så har vi en liste over alle menighedsrådene, og vi ringer så for at få pladserne fyldt ud. Det fortsætter hele perioden igennem, så alle får en chance, hvis vi har frafald. Og jeg vil helt personligt sige, at hvis jeg ikke skulle herover en gang imellem og have tanket op af den kirkelige politik og af samværet, synes jeg, at jeg var noget bagud, for derhjemme er dagen jo fyldt op med pligter og gøremål. Jeg synes bestemt ikke om forslaget, og jeg vil også gå så vidt som til at sige, at det bliver så løssluppet, at der ingen tjek bliver over noget. Og jeg synes også, at distriktsforeningen bare bliver et arbejdsorgan.

Inge Lise Pedersens kommentarer til debatten:

Jeg er nødt til at få ordet nu for at kunne holde sammen på alle de mange indlæg. Jeg vil kommentere nogle af dem, og vi noterer os selvfølgelig dem alle til det videre arbejde. Jeg synes, det er nødvendigt at rette nogle fejl.

Hanne Westergaard siger, at det ikke kan blive mere demokratisk. Næh, måske ikke i din distriktsforening, men fordi vedtægterne er så forskellige, som de er, har vi ingen sikkerhed for, at det er demokratisk som helhed. Det var derfor, vi sidste år foreslog, at der skulle være nogle standardvedtægter for distriktsforeningerne. Men det kom ikke igennem.

Vi taler en del om provstiet, og vi er nødt til at være lidt mere præcise i ordvalget. Vi har provstiudvalgene, og det er dem, der råder over økonomien i provstiet. Når I siger, at I ikke ved, hvordan provstiudvalget kan holde et gratis kursus, er det jo noget pjat, for I ved godt, at provstiudvalget kun har ét sted at få penge fra, og det er kirkeskatten i det pågældende provsti. Så det er jeres penge, der bruges. Hvis I synes, at provstiudvalget tiltager sig for mange rettigheder i forhold til, hvad de må, må I jo se på det. Kurserne er ikke gratis. Der er ikke noget af den slags, der er gratis. Det handler kun om, hvordan man betaler. Her betaler man uden at have valgt det igennem sit bidrag. Og det kan være godt eller skidt, men det betales i hvert fald af skatten.

Og så antyder I, at provstiudvalget skal overtage valget. Det er ikke provstiudvalget, vi taler om her. Det er vigtigt at skelne mellem provstiet som et geografisk område og provstiudvalget som nogle valgte medlemmer. Når vi foreslår at vælge delegerede provstivis, foreslår vi, at de vælges af menighedsrådene inden for det geografiske område, der hedder provstiet. Provstiudvalget har intet at gøre med valget. Provstiudvalget er en del af en myndighedslinje - eller den demokratiske linje i folkekirken. Menighedsråd, distriktsforening og Landsforening er vores interesseorganisation. De to ting skal arbejde sammen, men de skal ikke blandes sammen.

Til Tove Karlsen: Du kritiserer, at Landsforeningen ikke har sendt debatoplægget ud til distriktsforeningerne. Det er overhovedet ikke Landsforeningen, der har sendt debatoplægget ud. Det har Ministeriet for Ligestilling og Kirke, og vi kan ikke dekrettere, hvem de skal sende ud til. Det er valgt, at der skal sendes to eksemplarer ud til hvert menighedsråd, som selv må fordele dem. Resten må hente oplægget over nettet.

Jeg synes måske, at det er lige lovligt groft, når du siger, at de 98 % af menighedsrådsmedlemmerne ikke er demokratisk valgt. Jeg ved udmærket, at vi har nogle lemfældige regler for aftalevalg, og derfor kan der foregå nogle aftalevalg, som man kan sætte store spørgsmålstejn ved. Men der er rigtig mange aftalevalg, der stort set foregår som valgforsamlinger, og jeg vil hævde, det er også en ordentlig form for demokrati, når man overholder reglerne.

Jeg går ind for den foreslåede justering af antal delegerede, og så har jeg egentlig været meget ædelmodig. Jeg kommer fra et provsti der har 68.000 medlemmer, og efter forslaget får vi 4 delegerede. Adskillige provstier med et par og tyve tusinde medlemmer får også 4 delegerede. Jeg har ikke været særlig bjergsø på egne vegne.

Karin Jensen antyder, at det absolut skal være bestyrelsen, der skal sendes af sted til årsmøde, fordi man har brug for at blive tanket op. Jeg vil minde om, at alle menighedsrådsmedlemmer har lov til at deltage i årsmødet, og man kan få tanket lige meget op, uanset om man er delegeret eller almindelig deltager. Man bliver ikke holdt udenfor.

523, Lisbeth Rask Nielsen: I distriktsforeningen på Lolland-Falster har vi drøftet forslaget, og vi er imod det, også selv om det ville give os en delegeret mere. Til gengæld vil vi ikke have en jordisk chance for at få en repræsentant ind i Landsforeningens bestyrelse, og det er ikke særlig demokratisk. Selv om vi får 16 delegerede, er det jo ingenting i den her forsamling. Jeg bliver altid en lille bitte smule bekymret over al den demokratisnak, især når den kommer fra toppen. Jeg synes simpelthen, at distriktsforeningen og de lokale menighedsråd er grundstammen i det hele, og derfor bærer de bestyrelsen. Jeg har lidt på fornemmelsen, at det er ved at blive omvendt, og det er en rigtig dårlig udvikling. Vi bruger Landsforeningen meget, og de har alle deres gode kompetencer. Men det er stadigvæk menighedsrådene, som skal have det afgørende ord. Og hvad er der egentlig galt med det lokale demokrati? Jeg kan ikke se, at det skulle være mere demokratisk at blive valgt her. Nu har vi lige haft en valghandling, hvor en række sympatiske mennesker stille sig op, men jeg aner da ikke, om de er gode til økonomi eller til personaleledelse. Det ved man da bedre, når man vælger dem lokalt. Vi går ikke ind for forslaget. Hold fast i menighedsrådene som grundstammen i det hele. Vi kan godt styre demokratiet.

214, Erik Normann: Den forrige har helt ret. Når vi ligger, som vi har redt, er det fordi, vi sidste år forkastede et forslag og håbede på, at bestyrelsen ville blive klogere. Men de har holdningsmæssigt bare gentaget forslaget fra sidste år. Det skal vi gå imod. Inge Lise sagde i går, at menighedsrådene er valgt til at varetage de lokale forhold, og hun har fuldstændig ret. Men det er ikke alle lokale menighedsrådsmedlemmer, der interesserer sig ret meget for Landsforeningen og da især ikke årsmødet, for de er valgt til at varetage nogle lokale forhold i forhold til deres lokale kirke. Jeg vil bede bestyrelsen om at trække forslaget tilbage, tænke sig om et år mere og så bringe noget demokratisk tankegang ind i billedet. Der er kæmpe stor forskel på distriktsforeningerne. Det gælder både de opgaver, de har, og de geografiske afstande de arbejder inden for.

10, Normann Aa. Nielsen: Både denne her bestyrelse og den forrige har brugt rigtig meget tid på at undersøge, hvordan de demokratiske principper er i de forskellige distriktsforeninger i landet. Vi må konstatere, at der er enorme forskelle mellem de forskellige distriktsforeningers vedtægter mht. den demokratiske mulighed for valg af delegerede. Nogle fungerer rigtig godt, med jeg ved også om andre, at det ikke går specielt hensigtsmæssigt til, demokratisk set. Vi skal tænke på en meget væsentlig detalje, nemlig at vi taler om Landsforeningen af Menighedsråd. Derfor er det jer i menighedsrådene, der skal bestemme, hvem der kommer her. Det er ikke distriktsforeningerne, men de skal være med til at koordinere valgene på jeres præmisser. Hvis der er menighedsråd, der sidder derude og føler sig demokratisk forfordelt - og det er der nogen, der gør - så er det fordi, de vitterligt er demokratisk forfordelte.

314, Uffe Espelund Klausen: Jeg forstår ærligt talt ikke, at Landsforeningens bestyrelse går så voldsomt op i, hvordan vi ude i distriktsforeningen vælger delegerede. Det er lidt udtryk for mistillid. Jeg tror, mange af os snakker om, hvem der skal være delegerede, og vi beder om, at de melder sig, som gerne vil. I Randers er vi sådan en lidt broget forening, og jeg synes jo, det er en fordel, at vi ikke er ens alle sammen. Vi har medlemmer fra 6 forskellige provstier. Det vil være noget mærkværdigt, hvis vi skal i gang med den procedure, der nu er foreslået. Så mit råd er også at sige nej til forslaget.

320, Tom Ebbe Jakobsen: Debatten om distriktsforeningerne har måske vækket nogle af os, der ikke har været så aktive tidligere. Det er vi blevet. Jeg synes, man skal lægge en anden ting ind i dette her. Sæt valgperioden ned fra 4 til 2 år både i distriktsforeningerne og i Landsforeningen. Det kan vi gøre fra 2015, sådan at vi vælger ny bestyrelse til Landsforeningen om to år. Da jeg så gennemsnitsalderen på dem, der var opstillet, var den jo godt oppe i 60'erne, så det er måske godt med lidt forandring på det område. Jeg kan også se, at den nye bestyrelse er væsentligt forynget. Jeg synes også, vi skal have standardvedtægter. Og så var der medlemsmøderne, hvor der blev udlovet en iPad, fordi man ikke kunne få nogen til at møde op. Jeg ved endnu ikke, hvem der har fået den, men det skulle give tættere forbindelse mellem forening og medlemmer. Vi var 225 der var til disse møder, det er halvdelen af, hvad der er delegerede. Jeg har sagt det før, men det er lidt overflødig med de møder også i fremtiden. Lad os holde det på distriktsforeningsniveau.

377, Niels Hørlyck: Jeg vil nøjes med at kommentere selve bestyrelsesvalgene, som foreslås holdt på landsplan. Det bekymrer mig lidt. Jeg kan godt se vigtigheden af, at der også er bestyrelsesvalg på stiftsplan, så et meget lille stift som f.eks. Lolland-Falster også kan få repræsentation i bestyrelsen. Både for at kunne sige deres mening til landsbevægelsen og for at formidle den anden vej fra landsbevægelsen og ud i det lokale netværk. Og om selve distriktsforeningerne kan jeg meget tilslutte mig Toms kommentarer.

238, Inger Skamriis: Landsforeningen har holdt 10 møder ud over landet med det her emne. Jeg så egentlig møderne som et mistillidsvotum til distriktsforeningerne. Det er vigtigt at holde sig for øje, at distriktsforeningerne netop dannes nedefra. De lokale menighedsråd er medlemmer hos os, og det er en slags græsrodsbevægelse. Det er vigtigt, at Landsforeningen viser os den tillid, at vi er ansvarlige når vi vælger, hvem der skal af sted til landsmøde. Vores medlemmer er valgt på en generalforsamling, og det står i vores vedtægter, hvordan de delegerede vælges. Det fungerer egentlig rigtig godt, og der kan hurtigt komme problemer på tværs af provstierne.

324, Marianne Rolander: I Århus Distriktsforening har vi selvfølgelig diskuteret spørgsmålet, og vi har løsningen. Per Godsk fra Åby Sogn har stillet forslag til ændring af Landsforeningens vedtægter, og det kommer vi til senere. Hvis vi vedtager forslaget, kommer der til at stå i Landsforeningens vedtægter, at de delegerede vælges på en generalforsamling. Og så er vi ude over alt det her, for så bliver alle valgt demokratisk på en generalforsamling i deres respektive distriktsforening, og så vil distriktsforeningerne bevare den status, som vi har i dag. Og vi vil ikke blive pålagt alt det administrative ved, at vi f.eks. i Århus skal holde 4 møder i Århus oven i alle de andre opgaver, vi har. Så det er løsningen.

129, Christen Galsgaard: Jeg har en lille korrektion, som jeg godt vil have, at I alle sammen lægger mærke til. Det er om begrebet demokrati. Demokrati er græsk og betyder folkestyre, ikke flertalsstyre. I diskussionen mangler jeg sikringen for den lokale forankring. Den må bestyrelsen sikre. Forslaget i sin nuværende form ligner lidt en gammel historie. Mustafa nede ved Nilen havde sin slæde, som han trak tingene op fra Nilen på. Det var lidt svært på tør vej, så han fandt ud af at sætte en firkantet plade på siden slæden. Det gik, men det bumpede noget, og naboerne syntes, det var et dårligt teknisk fremskridt. Efter et par dage viste han naboerne en nyhed. "Jamen, det er da ikke blevet bedre", sagde de. "Jo, fordi nu er de trekantede.". "Jamen, det er da ikke bedre.". "Jo, der er kun 3 bump, hver gang det løber rundt.". Jeg synes, det her forslag er trekantet.

10, Normann Aa. Nielsen: Christen Lauritz Galsgaard har fuldstændigt ret i, at demokrati er græsk. Det græske demokrati var udtrykt ved, at slaverne og kvinderne ikke var med. Det var kun de velbærgede i Athen, der kunne få lov til at bestemme.

Inger Skamriis taler om mistillidsvotum til distriktsforeningerne. Nej, vi lægger særlig stor vægt på, at distriktsforeningerne ikke skrives ud af vedtægterne, fordi de har en stor opgave.

Nogle bekymrer sig om, hvordan man skal opstille kandidater til Landsforeningens bestyrelse, og for hvordan man kan tilgodese det enkelte menighedsråd. Forslaget går ud på, at alle menighedsråd skal kunne opstille kandidater, og at der bag hver kandidat står et antal stillere. Der står ikke noget om, hvor stillerne skal komme fra, og hvordan de skal gøre det. Det kunne være en koordinerende opgave for distriktsforeningerne. Det kunne f.eks. være en krydskombination mellem to stifter, der ligger op ad hinanden, eller hvad man nu kan finde ud af. Det er ikke Landsforeningen, der skal bestemme det. Det skal menighedsrådene finde ud af sammen.

140, Peter Leander: Jeg er formand for Distriktsforeningen for Syd- og Østsjælland og Møn. Man kan diskutere demokrati på godt og ondt, men vi har nogle vedtægter, som de enkelte menighedsråd har været med til at udforme på en generalforsamling. Så demokratiet eksisterer. Derfor skal vi bare afvise forslaget.

192, Bendt Per Sørensen: Der er 108 provstier i Danmark, og derfor vil der blive 432 delegerede efter det her forslag. Har man forudset, at der er stor forskel på størrelsen af de forskellige provstier. Jeg kommer fra et provsti med 100.000 folkekirkemedlemmer, og vi skal kun have 4 delegerede. Ikke fordi jeg er misundelig, slet ikke. Men det er da et demokratisk underskud, der vil noget, at vi skal have 4 delegerede til at repræsentere os, hvor et provsti, der måske 20.000 medlemmer eller 30.000, også skal have 4. Hvis man vil have forslaget igennem, skal det i hvert fald omarbejdes, så der bliver en forholdsmæssig fordeling. Man sætter simpelt hen en pris på, hvor mange folkekirkemedlemmer, en delegeret koster, f.eks. 25.000 folkekirkemedlemmer pr. delegeret. Så passer det med, at vi skal have 4 delegerede. Jeg synes, forslaget er udtryk for demokratisk underskud, og det pynter ikke på en forening, der er demokratisk opbygget. Jeg opfordrer på det kraftigste: Stem nej.

Inge Lise Pedersens bemærkninger til debatten:

Den sidste opfordring nytter desværre ikke noget, for der skal ikke stemmes. Det er et debatpunkt.

Man kan sagtens påstå, at forslaget er udtryk for demokratisk underskud, men jeg hørte ikke noget om, hvori det demokratiske underskud består. Det vil jeg gerne høre om ved lejlighed.

Det er fuldstændig rigtigt, at der er stor forskel på provstiernes størrelse. Som jeg nævnte, kommer jeg selv fra et af de større provstier, og det kan man jo lempe på. Men hvis vi tager hul på en diskussion om en talmæssig retfærdighed, så skal I bare se løjer, kære venner, for så skal det jo føres hele vejen igennem. I øjeblikket er det sådan, at de steder, hvor man har stemmeret i den danske folkekirke, koster en stemme i mit provsti fire gange så mange folkekirkemedlemmer, som den gør på Mors, og til gengæld har vi så også fået lov til at betale flere penge til nogen andre. Det vil jeg ikke klage over, for vi har også flere penge. Men hvis man anlægger et strengt talmæssigt grundlag, så er der nogle voldsomme skævheder i den danske folkekirke, og dem må vi afbalancere med, at der også skal tages geografiske hensyn. Og den afbalancering har vi lagt ind i forslaget, for det vil ikke afvige meget fra det nuværende, hvis man siger 4 pr. provsti. Vi vil også få en mere jævn fordeling af delegerede, end der er nu. Prøv lige at se på deltagerlisten i år. I visse stifter er de delegerede fordelt særdeles ujævnt. Er det særlig demokratisk? Så vidt jeg husker, er der provstier, der stort set ikke er nogen delegerede fra. Vi skal passe på ikke at skønmale den nuværende situation for meget. Dette er muligvis ikke et genialt forslag, men vi har i øjeblikket alvorlige problemer med legitimiteten, som vi ikke kan tale os fra. Jeg kunne godt tænke mig ved lejlighed at se en oversigt over, hvor mange medlemmer der møder op til de generalforsamlinger, hvor man vælger de distriktsforeningsbestyrelser. Jeg ved, at det ikke er ualmindeligt, at det somme tider kun er bestyrelsen plus én. Vi kan ikke fortsat lulle os ind i, at alt går strygende. Og nu vil jeg slutte med at skælde jer ud.

Man kan diskutere, om vi skal have en bestyrelse, der i virkeligheden er et repræsentantskab. Det har vi halvvejs i øjeblikket, fordi halvdelen af bestyrelsen er valgt efter geografiske hensyn. At man ikke har en jordisk chance for at få valgt et bestyrelsesmedlem fra Lolland-Falster, det passer ikke. Jeg kommer fra landets næstmindste distriktsforening, og det er nu lykkedes mig at blive valgt for tredje gang. I øjeblikket er man sikret en plads, hvis man kommer fra de store distriktsforeninger. Os fra de små foreninger har altid skullet ud i åbne slagsmål.

Det blev nævnt, at det var alt for sent, hvis vi tidligst kunne komme med et forslag i 2014. Jamen, det er det er det eneste, der er muligt, for det er næste gang, vi mødes. Vi har noteret alt, hvad der er blevet sagt under debatten, og det vil nu indgå i det videre arbejde i den nye bestyrelse.

8. Forelæggelse og godkendelse af foreningens reviderede regnskab for det foregående regnskabsår

Flemming Andersen forelagde og gennemgik på bestyrelsens vegne Landsforeningens årsregnskab for 2012. Regnskabet afspejler, hvad bestyrelsen og sekretariatet har arbejdet med, herunder menighedsrådsvalg, forenkling og afbureaukratisering inden for folkekirken, distriktsforeningernes struktur, rollefordeling, indtægtsdækket virksomhed, profilering af Landsforeningen, indledende drøftelser af folkekirkens styringsstruktur, arbejdsmiljø, udvikling af kurser og tilpasning af organisationsstrukturen på sekretariatet m.m.

Årets resultat er ca. 30.000 kr. mindre end de budgetterede 150.000 kr., og Flemming Andersen redegjorde for afvigelserne med udgangspunkt i beskrivelsen i ledelsesberetningen i det udsendte regnskab.

Flemming Andersen indstillede på bestyrelsens vegne regnskabet til delegeretmødets godkendelse.

Der var ingen indtegnede talere til punktet, og regnskabet blev sat til afstemning, hvor det blev godkendt.

9. Orientering om foreningens aktuelle økonomiske stilling

Flemming Andersen: Vi har en meget stram budgetstyring, og vi korrigerer budgetterne 4-5 gange om året. Det betyder, at forretningsudvalget og bestyrelsen løbende er orienteret om, hvordan tingene udvikler sig. Der vil altid være budgetreguleringer i forhold til et budget, der er lagt og godkendt for ef-

terhånden lang tid siden, og reguleringerne vender begge veje. Men alt i alt ser det p.t. ud til, at budgettet holder.

Men der er en negativ tilføjelse. Det begyndte pludselig at regne ind i Sabro, og det viste sig, at der er hul i underdugen i taget. Det blev desuden konstateret, at det havde medført skimmelsvamp i tagkonstruktionen. Teknologisk Institut har været ude og se på problemet, og der er også entreret med en rådgivende ingeniør. Derfor ved vi, at vi står over for en større renovering af taget, og vi ved ikke p.t., hvor stor regningen bliver, men vi ved, at den bliver af en vis størrelse. Det forventes, at de 1,5 mio. kr., der er afsat til udvendig vedligeholdelse vil tage brodden af udgiften.

Der var ingen indtegnede talere til punktet.

10. Forelæggelse og drøftelse af budget samt godkendelse af forslag til kontingent for det følgende regnskabsår

Flemming Andersen: Foreningens kontingentindtægter og foreningens driftsudgifter hænger sammen, og da vi i efteråret 2012 tog hul arbejdet med budget 2014, valgte vi som udgangspunkt, at kontingenterne for 2014 ikke skulle stige. Jamen, hvordan gør man så det? Først og fremmest så vi på, om personaleressourcerne i Sabro nu blev anvendt optimalt. Kunne man f.eks. spare noget ved at flytte om på arbejdsopgaverne. Vi spurgte også os selv, om de enkelte medarbejderes kompetencer blev fuldt udnyttet. Og lidt mere traditionelt kiggede vi på, om der var poster, hvor vi kunne korrigerer udgiften eller indtægten. Indtægten var måske det vigtigste af det hele, fordi ingen af os vidste, hvad de enkelte aktiviteter i Sabro gav i dækningsbidrag til driften af butikken, for det har aldrig nogensinde været analyseret. Hvad var lønsomheden? Var der overskud eller underskud på de enkelte aktiviteter? Vi arbejder med de fire nøgleområder, kurser, rådgivning, regnskabskontor og salg af publikationer. Vi konstaterede, at kurserne gav underskud, og at de andre aktiviteter bidrog positivt. På den baggrund udarbejdede vi i foråret 2013 et budget for 2014 uden stigning i kontingenterne. Overskuddet er godt nok ikke overvældende, 137.500 kr. Men vi har en egenkapital på 12 mio. kr., så hvis der kommer korrektioner, er det nok til at leve med. Jeg skal for god ordens skyld sige, at et flertal i bestyrelsen indstiller budgettet og forslaget til kontingent til forsamlingens godkendelse. Tre bestyrelsesmedlemmer ønskede, at der skulle ske en mindre kontingentstigning.

158, Ebbe Bressing: Jeg er en lille smule nysgerrig, hvad angår den indtægtsdækkede virksomhed. Som I kan se af budgettet, har man indtægter i 2014 på cirka halvdelen af, hvad man budgetterede med i 2013, så det er ikke der, man vil hente flere penge. Jeg har hørt i krogene her på Nyborg Strand, at man vil til at tjene penge på rådgivningen. Hvis et lille menighedsråd henvender sig temmelig mange gange til Landsforeningen, skal man så betale pr. gang? Jeg er helt klart tilhænger af solidaritetsprincippet, så man gratis kan ringe til sin landsforening ligeså mange gange, man vil. Er der en ændring på vej? Har jeg hørt rigtigt i krogene?

602, Sten Boye Jensen: Jeg spurgte også sidste år, om nogen har gjort sig overvejelser om, hvad det vil koste at drive en arbejdsgiverorganisation. Jeg kan forestille mig, at det vil koste et ret anseeligt beløb, for der må forventes en vis forøgelse af administrationen i Landsforeningen.

Flemming Andersens bemærkninger til indlæggene:

Vi er ikke bekendt med, at menighedsrådene skal til at betale for rådgivning, hvis de ringer mange gange.

Man kan sagtens forestille sig, at det vil koste noget at drive en arbejdsgiverforening. Det har det så ikke gjort indtil nu, fordi vores dygtige jurister en gang imellem rejser til København og snakker med dem inde i ministeriet, og derved er de medvirkende til, at en forøgelse af vores indflydelse med små skridt rykker nærmere og nærmere. Men det at danne en arbejdsgiverorganisation sker jo ikke lige i morgen, så indtil nu har det ikke være forbundet med de helt store udgifter. Og spørgsmålet om at ansætte flere folk har ikke været forelagt bestyrelsen. Vi ved endnu ikke, hvordan situationen er om 5-8 år.

Bestyrelsens forslag til kontingent og abonnementspris for Menighedsrådenes Blad for 2014, som fremgik af årsrapporten, blev sat til afstemning, hvor det blev vedtaget.

11. Forelæggelse og godkendelse af det reviderede regnskab for Menighedsrådenes Fond til Udsmykning af Danske Kirker

Bodil Therkelsen forelagde det allersidste reviderede regnskab for Menighedsrådenes Fond til Udsmykning af Danske Kirker. Fonden er under opløsning, og det var forventet, at den kunne nedlægges endeligt i 2014. Men de sidste bevillinger er allerede nu udbetalt, og fonden har ikke flere aktiviteter. Fonden kan derfor endeligt nedlægges.

Bodil Therkelsen indstillede regnskabet til delegeretforsamlingens godkendelse. Regnskabet blev sat til afstemning, hvor det blev godkendt.

De penge, der stod tilbage i fonden – et beløb på 53.362,84 kr. – blev overrakt til Lizzi Damgaard fra Selskabet for Kirkelig Kunst, som takkede for donationen og oplyste, at beløbet vil indgå i et skitseprojekt om messehageler, som hun håbede også ville blive til gavn for menighedsrådene.

12. Indkomne forslag fra bestyrelsen, distriktsforeningerne, menighedsråd, der er medlemmer af Landsforeningen, og disses enkeltmedlemmer

A. Forslag til ændring af Landsforeningens vedtægter

Forslag 1 – Konsekvensændringer i forbindelse med opløsning af Udsmykningsfonden samt muliggørelse af elektronisk afstemning

Sekretariatschef Ole Wind fremlagde bestyrelsens forslag til vedtægtsændringer. Som konsekvens af nedlæggelsen af Udsmykningsfonden foreslås punkt 10 fjernet fra § 13, så delegeretmødet ikke læn- gere er forpligtet til at behandle fondens årsregnskab. Desuden omfatter forslaget en genfremsættelse af et forslag til ændring af § 31, som blev godkendt på delegeretmøde 2012, men som skal fremsæt- tes på to på hinanden følgende delegeretmøder, for at blive vedtaget.

I § 17 foreslås det, at ordet "skriftligt" ændres til "hemmelig" med det formål at gøre det muligt at fore- tage elektroniske afstemninger ved bestyrelsesvalget, hvis det på et tidspunkt ønskes. Forslag til æn- dring af § 32 er alene redaktionel.

Der var ingen indtegnede talere til forslag 1. Forslag om vedtægtsændringer kan vedtages med et fler- tal på mindst to tredjedele af de afgivne gyldige stemmer. Forslag 1 blev sat til afstemning, hvor det blev vedtaget.

Forslag 2 – Valg af delegerede

340, Per Godsk fremlagde forslaget på vegne af Åby Sogns Menighedsråd. Forslaget har til formål at sikre, at delegerede til Landsforeningens delegeretmøder bliver valgt ved en demokratisk afstemning i den distriktsforening, de tilhører.

10, Normann Aa. Nielsen: Bestyrelsen går ind for forslaget, for efter vores opfattelse præciserer det klart den rolle, som distriktsforeningen har. Og personligt støtter jeg forslagets beskyttelse af de de- mokratiske principper, som Per Godsk netop har gjort rede for.

32, Svend Hovard: Jeg støtter forslaget på det varmeste, for det lukker jo det hul, vi har snakket om tidligere. Og det imødekommer også bestyrelsens tidligere ønske om, at I virkelig er reelt demokratisk valgt. Og hvis jeg, efter jeg har refereret vores årlige generalforsamling i København og har fået diri- gentens godkendelse, bare skal sætte Landsforeningen på som modtager, vil det ikke røre mig det mindste, og så vidt jeg kan se, skal vi praktisk taget ikke ændre vores vedtægter. Så min varmeste anbefaling til forslaget.

320, Tom Ebbe Jakobsen: Jeg kan også klart anbefale forslaget. Men hvordan de delegerede vælges, kan jo ikke bestemmes her, for det bestemmes jo i de enkelte distriktsforeningers vedtægter. Så det er op til distriktsforeningerne, om de vil være med til det. Men ellers kan jeg godt anbefale det.

54, Inge Espensen: Jeg har meget stor respekt for forslaget. Det er grundlæggende rigtig godt. Derfor er det et paradoks for mig, at jeg alligevel ikke er helt begejstret for det. Jeg synes, det kommer flere år for sent. Nu er vi i en proces, som skal have lov til at gå til ende, og som kun har et år tilbage. Vi skal ikke begynde at lave lappeløsninger nu, som måske nok er et skridt i den rigtige retning, men alligevel ikke er helt rigtige. Og derfor kunne jeg godt tænke mig, at forslaget lægges i gemmeskuffen til næste år, hvor det kan tænkes, at vi har mere brug for det.

Inge Lise Pedersens kommentarer til indlæggene:

Som Normann allerede har sagt, anbefaler bestyrelsen forslaget. Det rummer nogle af de elementer, som vi forsøgte at få frem sidste år. Man kan godt sige, at der er en lidt underlig takt i det. Men der er et ord, der siger, at det bedste er det godes fjende. Jeg synes, ikke vi skal fjerne det gode, fordi vi måske hellere vil det bedste. Det bedste kan jo komme bagefter.

Det er ikke korrekt, når Tom Ebbe siger, at det ikke kommer de lokale ved. I Landsforeningens vedtægter står der jo, at distriktsforeningernes vedtægter ikke må stride mod Landsforeningens vedtægter. Og hvis man vedtager, at der står i Landsforeningens vedtægter, at delegerede skal vælges på en distriktsforeningsgeneralforsamling, må man ikke i en distriktsforening have vedtægter, der siger noget andet. Så det får altså konsekvenser for vedtægterne i nogle distriktsforeninger.

Forslag om vedtægtsændringer kan vedtages med et flertal på mindst to tredjedele af de afgivne gyldige stemmer. Forslag 2 blev sat til afstemning, hvor det blev vedtaget.

A. Øvrige forslag

Forslag 3 – Kontingent

293, Linda Lak Nielsen fremlagde forslaget, som havde til formål at opnå en mere retfærdig kontingentmodel med udgangspunkt i, at små sogne gør mindre brug af Landsforeningens ydelser end store sogne, og derfor burde betale mindre i kontingent.

Flemming Andersens kommentar til forslaget:

Vi har ofte stillet os selv spørgsmålet om forholdet mellem kontingentstørrelsen og anvendelsen af sekretariatet i Sabro, og vi har ikke før fået det rigtigt belyst. Så vi har noteret os, hvilke menighedsråd der har kontaktet os om it-support i perioden fra 1. januar til 15. maj 2013, og vi har sammenholdt det med kontingentindbetalingen. Resultatet er, at der er balance i det. Dvs. man får, hvad man betaler for. Men det handler kun om it-supporten. Om fordelingen også gælder andre henvendelser, ved vi ikke, men jeg forestiller mig, at der er en vis parallelitet i det. Bestyrelsen finder ikke grundlag for at ændre beregningsmodel på grundlag af undersøgelsen, som baserer sig på ca. 1.000 noteringer af 1.500 henvendelser.

Inge Lise Pedersens kommentarer til forslaget:

Jeg vil gerne tilføje, at vi faktisk planlægger at lave en ordentlig undersøgelse. Men sagen er, at IT-henvendelser er nogenlunde lette at kvantificere. Det er meget mere vanskeligt at kvantificere henvendelser, der vedrører den øvrige rådgivning. En henvendelse kan koste 5 minutters arbejde, og en anden koster adskillige dages arbejde. Det vil være et meget større arbejde at registrere, men vi planlægger at gøre det. Jeg kan oplyse, at når man snakker om det i huset, er det den almindelige fornemmelse, at der ikke er tale om, at de store menighedsråd bruger rådgivningen forholdsvist mere end de små, men vi kan ikke bevise det. Det bygger kun på en fornemmelse.

Forslagsstilleren stillede sig tilfreds med orienteringen fra bestyrelsen og trak sit forslag tilbage. Ingen andre ønskede at opretholde forslaget.

13 Valg til Landsforeningens bestyrelse

Bestyrelsesvalget afvikles i to valgrunder.

I 1. valgrunde vælges der af og blandt det enkelte stifts delegerede en læg stiftsrepræsentant, og den kandidat, der opnår flest stemmer, er valgt. De øvrige kandidater er suppleanter i rækkefølge efter opnåede stemmetal.

I 2. valgrunde vælges blandt de tilbageværende kandidater yderligere 4 læge bestyrelsesmedlemmer samt 6 præster. I 2. valgrunde foregår valgene efter prioriteringsmetoden, og stemmeret har samtlige delegerede, der kan stemme på samtlige kandidater.

Under kandidatpræsentationen forud for valghandlingen i 2. valgrunde meddelte en række af de opstillede kandidater, at de trak deres kandidatur til bestyrelsesvalget. Valgbestyrelsen drøftede spørgsmålet og meddelte efterfølgende, at det ikke var muligt på det tidspunkt at trække sig ud af valget, fordi forsamlingen var midt i en valghandling, hvor første del var afviklet den foregående dag, og den anden og sidste del skulle afvikles umiddelbart efter kandidatpræsentationen. Men kandidaterne har naturligvis mulighed for at tilkendegive, at de ikke ønsker at blive stemt på. Derfor blev det på storskærm vist, hvilke kandidater der ikke ønskede at modtage stemmer, så de delegerede kunne tage højde for det i deres stemmeafgivning.

I forbindelse med valgets 1. runde, blev resultatet offentliggjort sådan, at der blev oplyst navne på den kandidat i hvert stift, der havde fået flest stemmer. Stemmetallene for de enkelte blev først oplyst, da begge valgrunder var afsluttet. Det fandt nogle af de delegerede utilfredsstillende. Valgbestyrelsen oplyste, at begrundelsen var, at bestyrelsesvalget først var afsluttet, når begge valgrunder var afviklet, og at det afgørende var at vide, hvem der blev valgt i 1. runde, sådan at det var klart, hvem der var kandidater til 2. runde.

Resultatet af valget til Landsforeningens bestyrelse:

1. valgrunde: Valg af 10 stiftsrepræsentanter

Stift	Valgt som stiftsrepræsentant	Suppleant nr.		
		Stemmetal		Stemmetal
København	Michael Riis	19	1. Inge Lise Pedersen 2. Tom Idon Nielsen 3. Karsten Fledelius	9 4 3
Helsingør	Søren Abildgaard	15	1. John Theil Münster 2. Tommy T. R. Carlsen 2. Søren Ødum Nielsen 3. Kirsten Aunstrup 3. Bent Peetz	10 7 7 5 5
Roskilde	Bodil Therkelsen	37	1. Anne M. Rosendal	15
Lolland-Falster	Anders Rasmus Lejre	Valg uden afstemning	<i>Ved udtræden holdes suppleringsvalg</i>	
Fyen	Erik Vind	20	1. Finn Poulsen	19
Ålborg	Inge Kjær Andersen	19	1. Ketty Sørensen 2. Arne Waage Beck 3. Ole Stevns	14 11 2
Viborg	Carsten Marcussen	17	1. Kirsten Poulsen 2. Harald C. Schrøder	12 9
Århus	Helene Hay	33	1. Boris Sandvad	26
Ribe	Poul-Erik Jakobsen	22	1. Jens Krogh	11
Haderslev	Niels Hørlyck	19	1. Kurt D. Lange Petersen 2. Tove M. Karlsen	14 3

2. valgrunde: Valg af 4 læge medlemmer og 6 præster

Stift	Læge kandidater	Valgt som nr.	Suppleant nr.
København	Inge Lise Pedersen	1	Valgt
Aalborg	Ketty Sørensen	2	Valgt
Fyen	Finn Poulsen	3	Valgt
Ribe	Jens Krogh	4	Valgt
Haderslev	Tove M. Karlsen	5	1
Roskilde	Anne Margrethe Rosendal	6	2
København	Karsten Fledelius	7	3
Århus	Boris Sandvad	8	4
København	Tom Idon Nielsen	9	5
Helsingør	John Theil Münster	10	6
Aalborg	Arne Waage Beck	11	7
Aalborg	Ole Stevns	12	8
Viborg	Harald Christian Schrøder	13	9
Viborg	Kirsten Poulsen	14	10
Helsingør	Tommy Tinggard R. Carlsen	15	11
Helsingør	Kirsten Aunstrup	16	12
Haderslev	Kurt D. Lange Petersen	17	13
Helsingør	Bent Peetz	18	14
Helsingør	Søren Ødum Nielsen	19	15

Stift	Gejstlige kandidater	Valgt som nr.	Suppleant nr.
Aalborg	Carsten Bøgh Pedersen	1	Valgt
Fyen	Lone Wellner Jensen	2	Valgt
Ribe	Lone Hvejsel	3	Valgt
Lolland-Falster	Michael Fagerlund	4	Valgt
Helsingør Stift	Hjørdis Kjærgaard	5	Valgt
Haderslev	Per Damgaard Pedersen	6	Valgt
Viborg	Susan Aaen	7	1
København	Michael Krogstrup Nissen	8	2
Roskilde	Kjeld-Ole Munk	9	3
København	Erik Th. Jørgensen	10	4

14 Valg af revisorer

A. 2 revisorer

Inge Lise Pedersen foreslog på bestyrelsens vegne genvalg af Jørgen Munck, Ellevang Sogn, Århus Stift, og Freddy Christensen, Nordby Sogn, Ribe Stift.

B. 2 revisorsuppleanter

Inge Lise Pedersen foreslog på bestyrelsens vegne genvalg af Mogens Boel, Ellevang Sogn, Århus Stift, og nyvalg af Landsforeningens tidligere kasserer Flemming Andersen.

Forslagene blev sat til afstemning under ét, hvor de blev vedtaget.

15 Bestyrelsens meddelelse om tid og sted for næste årsmøde

Næste årsmøde holdes på Nyborg Strand i dagene den 23.–25. maj 2014.

Der blev gjort opmærksom på, at der den 25. maj 2014 er valg til Europarlamentet, og at det kan afstedkomme et problem.

Inge Lise Pedersen forudså, at det vil være umuligt at finde et andet tidsrum på Nyborg Strand, da kontrakterne er indgået mange år frem i tiden. Bestyrelsen vil overveje situationen.

16. Eventuelt

9, Keld Nielsen: Jeg vil gerne opfordre de mange nye menighedsrådsmedlemmer til at medvirke til, at vi indretter vores kirker og menighedshuse, så handicappede kan komme ind, også når det drejer sig om kørestolsbrugere. Problemet er altid, at når der kommer en kørestol ind i en kirke, bliver den placeret på midtergangen, og så sidder den handicappede og føler sig overbegloet fra alle sider. Nogle steder er det løst ved, at der tages nogle bænke væk, så den handicappede kan sidde i flugt med alle andre i kirken. Det skal også være muligt at vende med kørestolen, og der skal være ordentlig adgang til toiletterne. Jeg vil også gerne slå til lyd for, at der omkring kirkerne ikke anvendes alt for små sten, så det bliver for blødt at køre i. Og fortæl på jeres hjemmesider, hvordan forholdene er. Mange af handicaporganisationer lægger deres sommerture rundt til kirkerne for at besøge dem, og så undersøger de, om der er ordentlige toiletforhold, og om de kan komme ind i kirken. Det er også væsentligt, at højttalere og mikrofoner er lavet sådan, at de kan reguleres, så det ikke hyler i ørerne på folk, der har høreapparat.

8, Gotfred Larsen: Bestyrelsen er repræsenteret på en del eksterne poster, og det er nu lagt over til den nye bestyrelse at vurdere, hvor mange steder bestyrelsen skal være med fremover. Jeg har været med i DSUK, som er en sammenslutning af sømandskirkerne og udlandskirkerne. For 100 år siden kom Kirkefondet, fordi der blev samlet ind i det jyske for at skaffe penge til at bygge kirker for i hovedstadsområdet. Man syntes, at der skulle være kirker der, hvor de unge var flyttet hen. Nu flytter vore unge meget til udlandet, og så bør kirken vel også være der. Vi ved, at kirken er meget søgt af dem, der tager ud i enten kort eller lang tid. Økonomiloven giver mulighed for, at man som menighedsråd kan være medlem af DSUK og på den måde yde støtte. Det vil jeg meget anbefale, for det er et vigtigt arbejde. På sidste årsmøde var der en deltager, der efterspurgte en pjece fra DSUK, og den er netop lavet færdig.

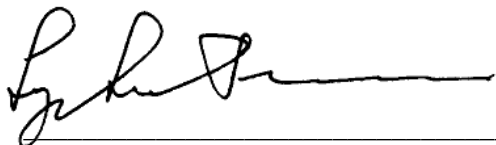
Og på falderebet vil jeg sige tusind tak for 16 skønne år. Det har været meget spændende og interessant at være med.

17. Mødets afslutning

Inge Lise Pedersen takkede dirigenterne for veludført arbejde. Og hun takkede forsamlingen for den gode debat og for aktiv deltagelse i delegeretmødet.

Sabro, den 18. juli 2013
Elin Humlum, referent

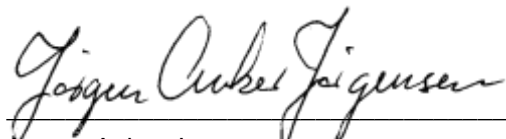
Referat godkendt:

, den 22. juli 2013

Inge Lise Pedersen

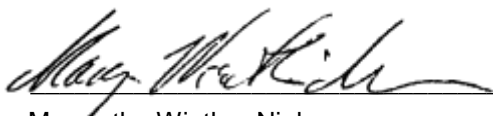
Bestyrelsesformand

, den 1. august 2013

Jørgen Anker Jørgensen

Dirigent

, den 23. august 2013

Margrethe Winther Nielsen

Dirigent

, den 13. august 2013

Finn Erik Larsen

Dirigent